

**Sprawozdanie z działalności
Regionalnej Izby Obrachunkowej w Łodzi
w 2020 roku**

Obejmujące:

- ✓ **Sprawozdanie z wykonania rocznego ramowego planu pracy Izby,
w tym planu kontroli,**
- ✓ **Sprawozdanie z działalności informacyjno-szkoleniowej,
w tym działalności WIAS,**
- ✓ **Sprawozdanie z działalności kontrolnej.**

Sprawozdanie z wykonania ramowego planu pracy Regionalnej Izby Obrachunkowej w Łodzi

Zgodnie z art. 1 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 7 października 1992 roku o regionalnych izbach obrachunkowych (tekst jednolity Dz.U. z 2019r. poz. 2137), regionalne izby obrachunkowe są państwowymi organami nadzoru i kontroli gospodarki finansowej: jednostek samorządu terytorialnego, związków metropolitalnych, związków międzygminnych, stowarzyszeń gmin oraz stowarzyszeń gmin i powiatów, związków powiatów, związków powiatowo-gminnych, stowarzyszeń powiatów, samorządowych jednostek organizacyjnych, w tym samorządowych osób prawnych, innych podmiotów, w zakresie wykorzystywania przez nie dotacji przyznawanych z budżetów jst.

Na podstawie art. 7 ustawy o rio izby przeprowadzają co najmniej raz na cztery lata kompleksową kontrolę gospodarki finansowej jednostek samorządu terytorialnego.

Właściwość rzeczowa regionalnych izb obrachunkowych w zakresie działalności nadzorczej wyznaczona została przepisem art. 11 ustawy, zgodnie z którym obejmuje uchwały i zarządzenia podejmowane przez organy jednostek samorządu terytorialnego w sprawach: procedury uchwalania budżetu i jego zmian, budżetu i jego zmian, zaciągania zobowiązań wpływających na wysokość długu publicznego jst oraz udzielania pożyczek, zasad i zakresu przyznawania dotacji z budżetu jst, podatków i opłat lokalnych, absolutorium, wieloletniej prognozy finansowej i jej zmian.

Izby wydają opinie w sprawach wskazanych, m.in. w art. 13 ustawy o rio; zaś na podstawie art. 1 ust. 4 ww. ustawy, w zakresie objętym nadzorem i kontrolą - prowadzą działalność informacyjną, instruktażową i szkoleniową. Do zadań izb należy także, zgodnie z art. 13 pkt 11 ustawy o regionalnych izbach obrachunkowych, udzielanie wyjaśnień na wystąpienia podmiotów wymienionych w art. 1 ust. 2 ustawy w sprawach dotyczących stosowania przepisów o finansach publicznych.

W 2020 roku Regionalna Izba Obrachunkowa w Łodzi obejmowała swoim zakresem działania 199 jednostek samorządu terytorialnego (174 gminy, 3 miasta na prawach powiatu, 21 powiatów, 1 województwo samorządowe), 7 związków międzygminnych i 1 związek powiatów.

W 2020 roku Kolegium Izby zbadało 12 488 uchwał i zarządzeń organów jednostek samorządu terytorialnego, składy orzekające wydały łącznie 1 788 opinii.

Izba podjęła łącznie 70 kontroli gospodarki finansowej i zamówień publicznych. Jedna kontrola objęta planem kontroli kompleksowych na 2020 rok została zarządzona i rozpoczęta jeszcze w 2019 roku (przeprowadzona w 2020 roku).

W trakcie szkoleń zorganizowanych przez Izbę przeszkolono 320 przedstawicieli jednostek samorządu terytorialnego, w tym: skarbników, wójtów, radnych oraz pracowników jednostek samorządu terytorialnego. W szkoleniach brali udział także pracownicy Izby.

W 2020 roku Izba realizowała wyznaczone ustawowo zadania w oparciu o Ramowy Plan Pracy Regionalnej Izby Obrachunkowej w Łodzi przyjęty uchwałą Kolegium RIO w Łodzi z dnia 19 grudnia 2019 roku.

W związku z ogłoszeniem w 2020 r. na terenie kraju stanu zagrożenia epidemicznego a następnie stanu epidemii COVID-19 Izba została postawiona przed koniecznością realizacji swoich zadań w szczególnych uwarunkowaniach, skutkujących wymogiem dostosowania się do zaleceń oraz obostrzeń wprowadzanych przez organy państwowe (praca rotacyjna, praca zdalna, posiedzenia Kolegium prowadzone w formule on-line, ograniczenie kontaktów bezpośrednich, wdrożenie odpowiednich procedur w trakcie prowadzonych kontroli, nowa formuła szkoleń organizowanych przez Izbę dla nadzorowanych jst – on-line).

W tym szczególnym okresie pojawiły się niewystępujące wcześniej, obiektywne problemy - będące skutkiem pandemii – zaistniałe także po stronie samorządu (kwarantanny oraz izolacje pracowników, utrudnione bezpośrednie kontakty między pracownikami, zmiany w terminach realizacji obowiązków/zadań przez jst).

Mimo zaistniałych obiektywnych trudności zaangażowanie wszystkich pracowników Izby oraz odpowiednie przygotowanie w latach wcześniejszych infrastruktury teleinformatycznej umożliwiło realizację wszystkich zadań.

Przygotowanie i wykonanie kontroli oraz upublicznienie ich wyników

Ramowy plan pracy RIO w Łodzi na 2020 rok zakładał przeprowadzenie 68 kontroli kompleksowych oraz w miarę potrzeby przeprowadzenie kontroli doraźnych i problemowych.

- Kontrole kompleksowe podjęte zostały w roku 2020 w 67 jednostkach objętych planem kontroli, jedna kontrola zaplanowana na rok 2020 rozpoczęła się już w roku 2019.
- W 2020 roku przeprowadzono 3 kontrole doraźne.

- Do kontrolowanych jednostek, w oparciu o przepis art. 9 ust. 2 ustawy o regionalnych izbach obrachunkowych kierowane były wystąpienia pokontrolne.

Do wniosków zawartych w wystąpieniu pokontrolnym właściwemu organowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia zastrzeżenia do kolegium izby.

W 2020 r. Kolegium Izby rozpatrzyło 5 spraw dotyczących zastrzeżeń podmiotów kontrolowanych do wniosków zawartych w wystąpieniach pokontrolnych. Zastrzeżenia złożyło pięć jednostek samorządu terytorialnego: M. Bełchatów, Gm. Kocierzew Południowy, Gm. Skierniewice, M. Piotrków Trybunalski, Gm. Bełchatów.

- W ramach upublicznienia wyników kontroli informacje dotyczące kontroli, w tym protokoły kontroli oraz zalecenia pokontrolne, zamieszczane były na stronie Biuletynu Informacji Publicznej Izby. W związku z prowadzoną działalnością kontrolną udzielano informacje na podstawie przepisów ustawy z dnia 6 września 2001r. o dostępie do informacji publicznej. Dotyczyły one m.in.: udostępnienia dokumentacji pokontrolnych, informacji dotyczących wyników kontroli.

- Zgodnie z art. 30a ust. 5 ustawy z dnia 26 stycznia 1982 r. Karta Nauczyciela organ prowadzący szkołę będący jednostką samorządu terytorialnego przedkłada regionalnej izbie obrachunkowej sprawozdanie z wysokości średnich wynagrodzeń nauczycieli na poszczególnych stopniach awansu zawodowego w szkołach i placówkach prowadzonych przez tę jednostkę.

Regionalna izba obrachunkowa, zgodnie z art. 30b ustawy, w trybie określonym w przepisach ustawy o rio dotyczących kontroli gospodarki finansowej jst, kontroluje osiągnięcie w poszczególnych jednostkach samorządu terytorialnego wysokości średnich wynagrodzeń nauczycieli.

Sprawozdania sporządzone za 2019 r. z wysokości średnich wynagrodzeń nauczycieli na poszczególnych stopniach awansu zawodowego w szkołach prowadzonych przez podległe jednostki samorządu terytorialnego przyjmowane były przez pracowników Wydziału Informacji, Analiz i Szkoleń.

W 2020 roku pracownicy Wydziału przyjęli w/w sprawozdania ze 199 jednostek samorządu terytorialnego (sprawozdania te były składane w formie elektronicznej oraz w formie dokumentu), sprawdzili poprawność rachunkową tych sprawozdań oraz zgodność wersji elektronicznej z dokumentem. W przypadku stwierdzenia błędów rachunkowych lub niezgodności wersji elektronicznej z dokumentem - kontaktowali się z jednostkami samorządu terytorialnego w celu uzyskania wyjaśnień lub poprawionej wersji sprawozdań, udzielali telefonicznie jednostkom samorządu terytorialnego porad oraz wyjaśnień w zakresie sporządzenia w/w sprawozdania.

Zbadano łącznie 224 formularze sprawozdań, z czego 25 to korekty sprawozdań.

Korekty sprawozdań wynikały w szczególności ze złego formatu wersji elektronicznej (głównie PDF zamiast XLS), braku podpisów na wersji papierowej, braku danych osób sporządzających lub zatwierdzających sprawozdanie na wersji elektronicznej.

Dane z powyższych sprawozdań - jako materiały będące w dyspozycji Izby - mogą być wykorzystywane w trakcie działalności kontrolnej Izby prowadzonej przez Wydział Kontroli Gospodarki Finansowej.

- *W trakcie prowadzonych czynności kontrolnych inspektorzy kontroli udzielali instruktażu w zakresie prawidłowej interpretacji przepisów prawnych i ich stosowania w praktyce.*
- *W oparciu o przepis art. 10 ustawy o regionalnych izbach obrachunkowych Izba przekazała do Ministerstwa Finansów informację o jednostkach samorządu terytorialnego, w których inspektorzy kontroli stwierdzili nieprawidłowości dotyczące danych wykazywanych w sprawozdaniach budżetowych mogące mieć ewentualny skutek dla wielkości naliczenia subwencji.*
- *W Izbie (w Wydziale Kontroli Gospodarki Finansowej) gromadzone są materiały dotyczące nadzorowanych jednostek samorządu terytorialnego w zakresie prowadzonej przez Wydział działalności kontrolnej – służące m.in. przygotowaniu kontroli.*
- *W ramach czynności przygotowujących do realizowania zadań kontrolnych Izby pracownicy podnoszą kwalifikacje, w tym poprzez samokształcenie oraz w udział w szkoleniach.*

Sprawowanie nadzoru nad jst oraz działalność opiniodawcza

Działalność nadzorcza

Zgodnie z art. 171 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej regionalne izby obrachunkowe sprawują nadzór nad działalnością jednostek samorządu terytorialnego w zakresie spraw finansowych. Jedynym wskazanym przez ustawodawcę kryterium, przy uwzględnieniu którego sprawowany jest nadzór – jest kryterium legalności. Zasada ta powtórzona została w przepisach ustaw ustrojowych, gdzie wskazano, że nadzór sprawowany jest na podstawie kryterium zgodności z prawem (por. art. 85 ustawy o samorządzie gminnym, art. 77 ustawy o samorządzie powiatowym, art. 79 ustawy o samorządzie województwa).

Zakres działalności nadzorczej regionalnych izb obrachunkowych wyznaczony został przepisami ustawy o regionalnych izbach obrachunkowych. Zgodnie z art. 11 ust. 1 tej ustawy właściwość rzeczowa izb obejmuje uchwały i zarządzenia podejmowane przez organy jednostek samorządu terytorialnego (oraz organy związków jednostek samorządu terytorialnego) w sprawach:

- 1) procedury uchwalania budżetu i jego zmian,
- 2) budżetu i jego zmian,
- 3) zaciągania zobowiązań wpływających na wysokość długu publicznego jednostki samorządu terytorialnego oraz udzielania pożyczek,
- 4) zasad i zakresu przyznawania dotacji z budżetu jednostki samorządu terytorialnego,
- 5) podatków i opłat lokalnych, do których mają zastosowanie przepisy ustawy - Ordynacja podatkowa,
- 6) absolutorium,
- 7) wieloletniej prognozy finansowej i jej zmian.

Uchwały i zarządzenia organów jst sprzeczne z prawem są nieważne (por. art. 91 ust. 1 ustawy o samorządzie gminnym, art. 79 ust. 1 ustawy o samorządzie powiatowym, art. 82 ust. 1 ustawy o samorządzie województwa). W przypadku natomiast nieistotnego naruszenia prawa w uchwale lub zarządzeniu izba nie stwierdza nieważności uchwały lub zarządzenia, lecz ogranicza się do wskazania, że wydano je z naruszeniem prawa (art. 11 ust. 3 ustawy o rio).

Szczególne tryb postępowania ustawodawca przewidział dla przypadków dotyczących stwierdzenia nieważności całości lub części uchwały budżetowej. Zgodnie z art. 12 ust. 1-3 ustawy izba prowadząc postępowanie nadzorcze w sprawie uznania uchwały budżetowej organu stanowiącego jst za nieważną w całości lub w części, wskazuje nieprawidłowości oraz sposób i termin ich usunięcia. Dopiero w przypadku, gdy właściwy organ w wyznaczonym terminie nie usunie wskazanych nieprawidłowości, kolegium izby orzeka o nieważności uchwał w całości lub części. W przypadku stwierdzenia nieważności uchwały budżetowej w całości lub w części budżet lub jego część dotknięte nieważnością ustala kolegium izby.

Do ustalenia budżetu jednostki samorządu terytorialnego izba obowiązana jest także w przypadku niepodjęcia uchwały budżetowej przez organ stanowiący jst do dnia 31 stycznia roku budżetowego oraz w przypadku niezachowania przez tę jednostkę zasad określonych w art. 242-244 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 roku o finansach publicznych (por. art. 11 ust. 2 i 2a ustawy z dnia 7 października 1992 r. o regionalnych izbach obrachunkowych). W tych przypadkach izba ustala budżet jst w zakresie zadań własnych oraz zadań zleconych.

Z uwagi na fakt, że budżet jednostki samorządu terytorialnego jest rocznym planem dochodów i wydatków oraz przychodów i rozchodów tej jednostki (art. 211 ustawy o finansach publicznych), a jego moc wiążąca kończy się z upływem roku kalendarzowego, w sytuacji, gdy kolegium rozpatrując uchwałę lub zarządzenie dotyczące minionego roku budżetowego stwierdzi nieprawidłowości - nie nakazuje ich usunięcia, lecz ogranicza się do wskazania, że uchwała/zarządzenie zostały podjęte z naruszeniem prawa.

Kolegium Izby obraduje na posiedzeniach, które zwoływane są w razie potrzeby, nie rzadziej jednak niż raz na kwartał. W posiedzeniu ma prawo uczestniczyć przedstawiciel podmiotu określonego w art. 1 ust. 2 ustawy o rio, którego sprawa jest rozpatrywana. W 2020 roku Kolegium Regionalnej Izby Obrachunkowej w Łodzi obradowało na 47 posiedzeniach, które z uwagi na obostrzenia spowodowane pandemią COVID-19 odbywały się głównie online. Na podstawie art. 15zzx ust. 1 ustawy z dnia 2 marca 2020 roku o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych (j.t. Dz.U. z 2020 r., poz. 1842) posiedzenia Kolegium były przeprowadzane w trybie zdalnym. W tej sytuacji uprawnienie jednostki, do uczestniczenia w posiedzeniu kolegium wykonywane było wyłącznie poprzez złożenie pisemnych wyjaśnień.

W ramach sprawowanej przez Izbę działalności nadzorczej w 2020 roku Kolegium Izby zbadało **12 488 uchwał i zarządzeń** organów jednostek samorządu terytorialnego oraz związków międzygminnych (w 2019 roku – 13 062). Z ogólnej liczby zbadanych uchwał i zarządzeń najwięcej dotyczyło:

- budżetu i jego zmian – 8 095,
- wieloletniej prognozy finansowej i jej zmian – 2 048,
- podatków i opłat lokalnych – 1 262,
- zaciągania zobowiązań wpływających na wysokość długu publicznego jednostki samorządu terytorialnego oraz udzielania pożyczek – 347.

Lp.	Uchwały i zarządzenia jst dotyczące:	Liczba zbadanych uchwał i zarządzeń w 2020 r.
1	Budżetu *)	206
2	zmian budżetu	7 889
3	zaciągania zobowiązań wpływających na wysokość długu publicznego jednostki samorządu terytorialnego oraz udzielania pożyczek i poręczeń	347
4	podatków i opłat lokalnych	1 262
5	zasad i zakresu przyznawania dotacji z budżetu jednostki samorządu terytorialnego	133
6	Absolutorium**)	204
7	wieloletniej prognozy finansowej i jej zmian	2 048
8	pozostałe uchwały i zarządzenia	399
Ogółem		12 488

*) W 2020 roku Kolegium RIO w Łodzi zbadało **206** uchwał w sprawie uchwalenia budżetu, z tego: **199** uznano za zgodne z prawem, natomiast w **7** przypadkach Kolegium stwierdziło naruszenie prawa wskazując sposób i termin usunięcia nieprawidłowości, a następnie umorzyło wszczęte postępowanie z uwagi na zastosowanie się przez jst do wskazanych zaleceń.

W związku z niepodjęciem do dnia 31 stycznia 2020 roku przez Związek Międzygminny „BZURA” uchwały budżetowej na 2020 rok Kolegium RIO w Łodzi **ustaliło budżet** tej jednostce.

***) W 2020 roku Kolegium RIO w Łodzi zbadało 204 uchwały w sprawie absolutorium, z tego:

- 200 uchwał uznano za podjęte bez naruszenia prawa;
- 4 uchwały unieważniono, z tego:
 - trzy (dotyczące: Miasta Gminy Krośniewice, Powiatu Zgierskiego i Związku Międzygminnego „BZURA”) unieważniono w całości, Przynajmniej unieważnienia uchwał było:
 - niedochowanie ustawowo określonej procedury w sprawie absolutorium - podjęcia uchwały bez zapoznania się z wnioskiem Komisji Rewizyjnej w sprawie absolutorium;
 - podjęcie przez radę uchwały w sprawie absolutorium, w której nie udzielono absolutorium przy braku merytorycznych przesłanek do negatywnej oceny wykonania budżetu;
 - brak podstawy prawnej do przeprowadzenia powtórnego głosowania w sprawie absolutorium;
 - jedną (Gminy Wodzierady) unieważniono w części, w zakresie nieprawidłowego sformułowania dotyczącego ogłoszenia uchwały.
- trzy gminy nie podjęły uchwał w sprawie absolutorium za 2019 r. (Miasto Gmina Wieluń, Miasto Łowicz i Gmina Kluki) z powodu nie uzyskania wymaganej większości głosów dla postawionych wniosków absolutorijnych.

LATA/jst	Wyniki postępowania nadzorczego w 2020 roku																
	Liczba zbadanych uchwał i zarządzeń (3 + 5)		z tego:														
	bez naruszenia prawa	3 : 2 w %	z naruszeniem prawa (7+9+11+17)	5 : 2 %	z nieistotnym naruszeniem prawa	7 : 2 %	wszczęte postępowanie	9 : 2 %	nieważne (kol. 14+16)	11 : 2 %	nieważne w części	13 : 2 %	nieważne w całości	15 : 2 %	inne rozstrzygnięcia	17 : 2 %	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18
2019	13 062	12 980	99,4	82	0,6	1	0,0	19	0,1	60	0,5	19	0,1	41	0,3	2	0,0
2020	12 488	12 378	99,1	110	0,9	2	0,0	11	0,1	96	0,8	48	0,4	48	0,4	1	0,0
z tego:																	
gminy	10 491	10 395	99,1	96	0,9	2	0,0	9	0,1	84	0,8	43	0,4	41	0,4	1	0,0
powiaty	1 395	1 392	99,8	3	0,2	0	0,0	1	0,1	2	0,1	0	0,0	2	0,1	0	0,0
miasta na prawach powiatu	432	423	97,9	9	2,1	0	0,0	0	0,0	9	2,1	5	1,2	4	0,9	0	0,0
samorząd województwa	114	114	100,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0
związki JST	56	54	96,4	2	3,6	0	0,0	1	1,8	1	1,8	0	0,0	1	1,8	0	0,0

W wyniku badania nadzorczego Kolegium RIO w Łodzi stwierdziło w 110 uchwałach/zarządzeniach jst naruszenie prawa:

- w **96** przypadkach Kolegium wydało rozstrzygnięcie nadzorcze, stwierdzając nieważność uchwały/zarządzenia w całości lub w części; unieważnienie w całości lub w części dotyczyło: 1 uchwały w sprawie zmian budżetu, 3 uchwał w sprawie wieloletniej prognozy finansowej i zmian, 3 uchwał w sprawie zaciągania długoterminowych kredytów i pożyczek, 15 uchwał w sprawie dotacji z budżetu jst, 67 uchwał w sprawie podatków i opłat (w tym 46 dotyczyło opłat za gospodarowanie odpadami komunalnymi), 4 uchwał w sprawie absolutorium, 3 uchwał w innych sprawach (2 w sprawie nie wyrażenia zgody na wyodrębnienie funduszu sołectkiego w 2021 roku, 1 w sprawie wyrażenia zgody na zawarcie z Tauron Sprzedaż Sp. z o. o. długoterminowej umowy na poprawę efektywności energetycznej, dotyczącej modernizacji w ramach oszczędności oświetlenia ulicznego i świadczenia usług oświetleniowych);
- w **7** uchwałach budżetowych i **4** w sprawie zmian budżetu Kolegium stwierdziło naruszenie prawa wskazując sposób i termin usunięcia nieprawidłowości; z uwagi na zastosowanie się przez jst do wskazanych zaleceń – Kolegium umorzyło wszczęte postępowanie;
- w **2** uchwałach w sprawie wieloletniej prognozy finansowej Kolegium stwierdziło nieistotne naruszenie prawa;
- w **1** uchwale w sprawie zmian budżetu Kolegium stwierdziło naruszenie prawa – zważywszy jednak, że dotyczyła ona budżetu roku 2019 ograniczyło się wyłącznie do wskazania, że uchwała ta została podjęta z naruszeniem prawa.

Największa liczba wydanych przez Kolegium RIO w Łodzi rozstrzygnięć nadzorczych (67) dotyczyła uchwał w sprawie podatków i opłat lokalnych, w szczególności uchwał wydawanych na podstawie przepisów ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach.

W 2020 roku w przypadku 24 uchwał/zarządzeń jst Kolegium Izby umorzyło (w pierwszym etapie) wszczęte postępowanie nadzorcze: 5 dotyczyło uchwał budżetowych, 4 dotyczyły zmian budżetu, 4 - wieloletniej prognozy finansowej i jej zmiany, 8 dotyczyło podatków i opłat lokalnych, 1 dotacji i 2 funduszu sołectkiego.

W 12 354 uchwałach i zarządzeniach Kolegium nie dopatrzyło się naruszenia prawa. Z uchwał i zarządzeń przyjętych do protokołu bez uwag najwięcej dotyczyło: zmian budżetu i w budżecie – 7 879, wieloletniej prognozy finansowej i jej zmian – 2 039, podatków i opłat lokalnych – 1 187, zaciągnięcia pożyczek i kredytów długoterminowych – 305.

Uwzględniając uchwały/zarządzenia, w odniesieniu do których Kolegium Izby umorzyło wszczęte postępowanie oraz uchwały przyjęte do protokołu bez uwag – Kolegium Regionalnej Izby Obrachunkowej w Łodzi w 2020 roku nie dopatrzyło się naruszenia prawa w 12 378 uchwałach/zarządzeniach jst.

- W 2020 r. jednostki samorządu terytorialnego zaskarżyły 4 rozstrzygnięcia nadzorcze Kolegium Izby do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego. W 2020 roku WSA rozpatrzył dwie skargi jst, w obu przypadkach uchylając zaskarżoną uchwałę Kolegium. Izba w 2020 zaskarżyła jedną uchwałę jst. WSA oddalił skargę Izby.
- W 2020 roku radni, osoby fizyczne oraz inne podmioty skierowali do Izby 38 pism, w których zgłosili wątpliwości odnośnie legalności 44 uchwał podjętych przez organy stanowiące jednostek. Kierowane do Izby pisma dotyczyły przede wszystkim uchwał podejmowanych na podstawie przepisów ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach, ustawy o opłacie targowej, jak również uchwał dotyczących budżetu gminy i wieloletniej prognozy finansowej.

Rozpatrując zgłoszone wątpliwości Kolegium Izby:

- w 24 przypadkach - po przeprowadzeniu stosownego postępowania nadzorczego - stwierdziło nieważność uchwały;
- w 17 przypadkach- nie dopatrzyło się naruszenia prawa w kwestionowanym przez wnioskodawców zakresie;
- w 1 przypadku - stwierdziło w badanej uchwale naruszenie prawa oraz wskazało jednostce termin i sposób jego usunięcia, a następnie, po zastosowaniu się przez jednostkę do wskazanych zaleceń, umorzyło wszczęte postępowanie
- w 1 przypadku - stwierdziło nieistotne naruszenie prawa.
- w 1 przypadku - podjęło decyzję o złożeniu skargi do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego.

Zdecydowana większość tych pism dotyczyła jednego aktu tj. Uchwały Nr XXXII/1053/20 Rady Miejskiej w Łodzi z dnia 19 listopada 2020 r. w sprawie wyboru metod ustalenia opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi oraz ustalenia stawek tej opłaty. Kolegium Izby prowadząc postępowanie nadzorcze zapoznało się ze zgłaszanymi uwagami, a także wyjaśnieniami organu stanowiącego Miasta odnoszącymi się do podniesionych w trakcie postępowania zarzutów naruszenia prawa w przedmiotowej uchwale. W wyniku postępowania Kolegium Izby stwierdziło nieważność powyższej uchwały. Wobec nie zaskarżenia rozstrzygnięcia nadzorczego przez Radę Miasta powyższa uchwała została wyeliminowana z obrotu prawnego.

Wstępna kontrola oraz ewidencjonowanie uchwał/zarządzeń organów jst podlegających nadzorowi Izby w zakresie przyjętym w Izbie

Pracownicy Wydziału Analiz, Informacji i Szkoleń dokonywali wstępnej kontroli uchwał i zarządzeń podlegających nadzorowi Izby w zakresie, jaki ustalony został w toku przyjętych procedur wewnętrznych, a następnie ewidencjonowali je w funkcjonującym w Izbie systemie zarządzania budżetami jst Besti@ (głównie w zakresie bazy danych uchwał budżetowych i uchwał/zarządzeń zmieniających budżety jednostek samorządu terytorialnego).

W 2020 r. pracownicy Wydziału dokonali wstępnej kontroli: 8 095 uchwał budżetowych i ich zmian oraz 2 043 wieloletnich prognoz finansowych i ich zmian.

W miarę potrzeb, w uzgodnieniu z członkami Kolegium, wykonywano dodatkowe analizy i uzyskiwano na bieżąco wyjaśnienia jednostek samorządu terytorialnego w zakresie pojawiających się wątpliwości. Pracownicy Wydziału zajmowali się również gromadzeniem i kompletowaniem dokumentacji związanej z działalnością nadzorczą

Działalność opiniodawcza

Zgodnie z art. 13 ustawy o regionalnych izbach obrachunkowych do zadań izb należy także:

- 1) wydawanie, na wniosek organu wykonawczego jednostki samorządu terytorialnego, opinii o możliwości spłaty kredytu, pożyczki oraz innych zobowiązań zaliczanych do tytułu dłużnego, o którym mowa w art. 72 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych, a także wykupu papierów wartościowych;
- 2) wydawanie opinii o przedkładanych projektach uchwał budżetowych jst;
- 3) wydawanie opinii o przedkładanych przez zarządy powiatów i województwa oraz wójtów (burmistrzów, prezydentów miast) informacjach o przebiegu wykonania budżetu za pierwsze półrocze;
- 4) wydawanie opinii o przedkładanych przez zarządy powiatów i województwa oraz przez wójtów (burmistrzów, prezydentów miast) sprawozdaniach z wykonania budżetu wraz z informacjami o stanie mienia jednostek samorządu terytorialnego i objaśnieniami;
- 5) wydawanie opinii o wnioskach komisji rewizyjnych organów stanowiących jst w sprawie absolutorium oraz opinii w sprawie uchwały rady gminy o nieudzielaniu wójtowi absolutorium;
- 6) wydawanie opinii o przedkładanych projektach uchwał o wieloletnich prognozach finansowych;
- 7) wydawanie opinii o programach postępowań naprawczych jednostek samorządu terytorialnego.

Oprócz tego, zgodnie z postanowieniami ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 roku o finansach publicznych izby wydają opinie:

- 1) w sprawie możliwości sfinansowania deficytu - na podstawie przedstawionego przez jednostkę samorządu terytorialnego projektu uchwały budżetowej (art. 246 ust. 1) oraz uchwały budżetowej (art. 246 ust. 3);
- 2) w sprawie prawidłowości planowanej kwoty długu jednostki samorządu terytorialnego - na podstawie przyjętej przez jednostkę samorządu terytorialnego wieloletniej prognozy finansowej oraz uchwały budżetowej (art. 230 ust. 4).

Składy orzekające Regionalnej Izby Obrachunkowej w Łodzi w 2020 roku wydały łącznie **1 788 opinii**, w tym 7 opinii negatywnych oraz 297 opinii zawierających uwagi lub zastrzeżenia. Największa liczba opinii zawierających uwagi lub zastrzeżenia dotyczyła informacji o przebiegu wykonania budżetu za I półrocze oraz sprawozdań z wykonania budżetu za rok.

W 7 przypadkach składy orzekające wydały opinie negatywne: dwie dotyczyły uchwał w sprawie nieudzielenia absolutorium (M.Gm. Krośniewice, Pow. zgierski); jedna dotyczyła projektu uchwały budżetowej (M.Gm. Opoczno), jedna dotyczyła projektu uchwały o wieloletniej prognozie finansowej (M.Gm. Opoczno), jedna możliwości spłaty pożyczki r. (M.Gm. Opoczno), jedna – możliwości sfinansowania deficytu w projekcie uchwały budżetowej (M.Gm. Opoczno) oraz jedna dotycząca prawidłowości planowanej kwoty długu (M.Gm. Opoczno).

Wyszczególnienie	Liczba wydanych opinii w 2020 r.	Charakter wydanych opinii w 2020 r.			
		pozytywne	pozytywne z uwagami	pozytywne z zastrzeżeniami	negatywne
Ogółem, z tego:	1 788	1 484	276	21	7
gminy	1 524	1 265	244	9	6
powiaty	183	153	18	11	1
miasta na prawach powiatów	28	18	9	1	0
samorząd województwa	8	6	2	0	0
związki jst	45	42	3	0	0

Lp.	WYSZCZEGÓLNIENIE	Liczba wydanych opinii w 2020 roku								
		Razem	Charakter wydanych opinii w 2020 roku							
			pozytywne	pozytywne z uwagami	z zastrzeżeniami		negatywne			
opinie w sprawie:										
OGÓLEM		1 788	1 484	83,0%	276	15,4%	21	1,2%	7	0,4%
1	splaty/wykupu zobowiązań, z tego:	239	218	91,2%	14	5,9%	6	2,5%	1	0,4%
1.1	o możliwości spłaty kredytu/pożyczki	217	199	91,7%	11	5,1%	6	2,8%	1	0,5%
1.2	o możliwości wykupu papierów wartościowych	22	19	86,4%	3	13,6%	0	0,0%	0	0,0%
2	projektów uchwał budżetowych jst,	204	166	81,4%	34	16,7%	3	1,5%	1	0,5%
3	możliwości sfinansowania deficytu, z tego:	323	293	90,7%	23	7,1%	6	1,9%	1	0,3%
3.1	przedstawionego w projekcie uchwały budżetowej (art. 246 ust. 1 ufp),	166	146	88,0%	13	7,8%	6	3,6%	1	0,6%
3.2	przedstawionego w uchwale budżetowej (art. 246 ust. 3 ufp),	157	147	93,6%	10	6,4%	0	0,0%	0	0,0%
4	informacji o przebiegu wykonania budżetu za I półrocze,	207	124	59,9%	82	39,6%	1	0,5%	0	0,0%
5	sprawozdań z wykonania budżetu jst,	207	156	75,4%	50	24,2%	1	0,5%	0	0,0%
6	absolutorium, z tego:	208	205	98,6%	1	0,5%	0	0,0%	2	1,0%
6.1	wniosek komisji rewizyjnej o udzielenie absolutorium,	205	205	100,0%	0	0,0%	0	0,0%	0	0,0%
6.2	wniosek komisji rewizyjnej o nieudzielenie absolutorium,	1	0	0,0%	1	100,0%	0	0,0%	0	0,0%
6.3	uchwał w sprawie nieudzielenia absolutorium,	2	0	0,0%	0	0,0%	0	0,0%	2	100,0%
7	projektów uchwał o wieloletnich prognozach finansowych,	204	167	81,9%	34	16,7%	2	1,0%	1	0,5%
8	prawidłowości planowanej kwoty długu (art. 230 ust. 4 ufp),	196	155	79,1%	38	19,4%	2	1,0%	1	0,5%

Opinie o możliwości spłaty kredytów i pożyczek

Składy orzekające Regionalnej Izby Obrachunkowej w Łodzi wydały 217 opinii w sprawie możliwości spłaty pożyczek i kredytów zaciąganych przez jednostki samorządu terytorialnego (190 dla gmin, 24 dla powiatów, 3 dla miast na prawach powiatów), z tego:

- 199 opinii pozytywnych,
- 11 opinii pozytywnych z uwagami,
- 6 opinii pozytywnych z zastrzeżeniami,
- 1 opinię negatywną.

Zaopiniowany negatywnie wniosek dotyczył pożyczki, którą gmina postanowiła zaciągnąć w roku 2020 na pokrycie deficytu planowanego w budżecie roku 2021. Skład orzekający zwrócił uwagę, że zaciągnięcie pożyczki w roku 2020, nawet na pokrycie deficytu roku przyszłego, możliwe jest w ramach limitu zobowiązań ustalonego zgodnie art. 212 ust. 1 pkt 6 ustawy o finansach publicznych, podczas gdy limit zobowiązań ustalony przez radę miejską w uchwale budżetowej na rok 2020 przewiduje zaciągnięcie pożyczki na pokrycie deficytu roku 2020, limit ten został już wykorzystany, zaś projekt budżetu gminy na rok 2021 nie przewiduje przychodów z tytułu pożyczki na pokrycie planowanego deficytu.

Opinie o możliwości wykupu papierów wartościowych

W 2020 roku składy orzekające RIO w Łodzi wydały 22 opinie w sprawie możliwości wykupu papierów wartościowych, w tym 19 pozytywnych i 3 z uwagami; 16 wydanych opinii dotyczyło gmin, 5 powiatów, jedna miasta na prawach powiatu oraz jedna województwa.

Opinie o przedkładanych projektach uchwał budżetowych

W 2020 r. składy orzekające zaopiniowały 204 projekty budżetów na 2021 rok. Wydano 166 opinii pozytywnych, 34 opinie z uwagami, 3 z zastrzeżeniami i 1 opinię negatywną (dotyczącą projektu budżetu na 2021 rok M.-Gm. Opoczno). Opinie dotyczące projektu budżetu: Gm. Brójce, Gm. Daszyna i M.-Gm. Tuszyn (z uwagi na bardzo późny wpływ tych dokumentów do Izby tj. w okresie ostatnich dni grudnia 2020 r. i pierwszego tygodnia 2021 r.) zostały wydane w 2021 r.

W negatywnej opinii dotyczącej projektu budżetu Gminy na rok 2021 skład orzekający podniósł m.in. kwestię realności osiągnięcia przez jednostkę planowanej nadwyżki operacyjnej, oraz dochodów majątkowych, zwłaszcza z tytułu sprzedaży majątku. Zwrócił również uwagę, że projekt uchwały budżetowej i dołączone do niego załączniki opracowane zostały w sposób niezgodny z obowiązującymi przepisami prawa, albowiem kwota

zaplanowanych przychodów nie uwzględnia zaciągnięcia przez jst pożyczki na pokrycie deficytu roku 2021; w projekcie uchwały ustalono limit zobowiązań z tytułu kredytów i pożyczek, gdy przychody budżetu mają wynikać z emisji obligacji; a nadto projekt uchwały wprowadza podwójną, wykluczającą się wzajemnie regulację prawną dotyczącą wejścia w życie uchwały

Opinie o przedkładanych przez zarządy powiatów i województwa oraz przez wójtów (burmistrzów, prezydentów miast) informacjach o przebiegu wykonania budżetu za I półrocze 2020 r.

W 2020 r. składy orzekające Izby wydały 207 opinii w sprawie informacji o przebiegu wykonania budżetu jednostek samorządu terytorialnego w I półroczu 2020 r. (124 opinie pozytywne, 82 opinie pozytywne z uwagami oraz 1 pozytywną z zastrzeżeniami):

- Samorządowe Województwo Łódzkie otrzymało opinię pozytywną z uwagami,
- wśród 21 informacji powiatów o przebiegu wykonania budżetu za I półrocze 2020 r. 12 otrzymało opinię pozytywną, 9 - z uwagami,
- miasta na prawach powiatu otrzymały 1 opinię pozytywną i 2 opinie z uwagami,
- gminy otrzymały 104 opinie pozytywne, 69 opinii z uwagami oraz 1 pozytywną z zastrzeżeniami,
- związki międzygminne otrzymały 7 opinii pozytywnych,
- związek powiatów otrzymał opinię pozytywną z uwagami.

Opinie o przedkładanych przez zarządy powiatów i województwa oraz przez wójtów (burmistrzów, prezydentów miast) sprawozdaniach z wykonania budżetu za 2019 r.

Składy orzekające Izby zaopiniowały w 2020 r. 207 sprawozdań z wykonania budżetów za 2019 r. Opinię pozytywną otrzymało 156 sprawozdań, 50 opinii zawierało uwagi, 1 sprawozdanie zaopiniowano z zastrzeżeniami;

- Samorządowe Województwo Łódzkie otrzymało opinię pozytywną z uwagami,
- 16 sprawozdań powiatów składy zaopiniowały pozytywnie, 5 pozytywnie z uwagami,
- 2 miasta na prawach powiatu otrzymały opinię pozytywną, 1 opinię z uwagami,
- 132 gminy otrzymały opinię pozytywną, 41 opinii zawierało uwagi, 1 sprawozdanie zaopiniowano z zastrzeżeniami,
- sprawozdania 6 związków międzygminnych składy orzekające zaopiniowały pozytywnie, a 1 opinia zawierała uwagi; związek powiatów otrzymał opinię pozytywną z uwagami.

Izba nie wydała negatywnych opinii w powyższej sprawie, wobec czego obowiązek wynikający z art. 21 ust. 2 ustawy o regionalnych izbach obrachunkowych dotyczący

informowania Wojewody oraz Ministra Finansów o takich opiniach - był bezprzedmiotowy.

Opinie o wnioskach komisji rewizyjnych organów stanowiących jednostek samorządu terytorialnego w sprawie absolutorium.

Komisje rewizyjne przedłożyły do zaopiniowania składom orzekającym Regionalnej Izby Obrachunkowej w Łodzi łącznie 207 wniosków w sprawie absolutorium za 2019 rok, w tym 1 o nieudzielenie absolutorium.

Składy orzekające wydały 205 opinii pozytywnych, 1 pozytywną z uwagami (o wniosku o nieudzielenie absolutorium – M.-Gm. Wieluń).

W przypadku wniosku Związku Międzygminnego „BZURA” Skład Orzekający uznał, że nie zachodzą przesłanki formalno-prawne do zaopiniowania dokumentów Komisji Rewizyjnej Zgromadzenia Związku Międzygminnego „BZURA” przekazanych w zakresie absolutorium dla Zarządu Związku za 2019 rok.

Opinie w sprawie uchwały rady gminy o nieudzieleniu wójtowi absolutorium

W 2020 r. zostały wydane dwie opinie Składów Orzekających Izby dotyczące uchwał organu stanowiącego jst w sprawie nieudzielenia absolutorium za 2019 rok.

Skład Orzekający Izby negatywnie zaopiniował Uchwałę Rady Powiatu Zgierskiego w sprawie nieudzielenia absolutorium Zarządowi Powiatu za rok 2019 wskazując na brak merytorycznych przesłanek do negatywnej oceny wykonania budżetu i tym samym wskazał na naruszenia art. 12 pkt 6 ustawy o samorządzie powiatowym oraz art. 271 ust. 1 ustawy o finansach publicznych.

Skład Orzekający negatywnie zaopiniował uchwałę Rady Miejskiej w Krośniewicach w sprawie nieudzielenia absolutorium Burmistrzowi z tytułu wykonania budżetu Gminy za 2019 rok wskazując m.in. na brak podstaw prawnych do ponownego przeprowadzenia głosowania w sprawie absolutorium. Ponadto zwrócił uwagę, że dokonana przez Radę Miejską ocena wykonania budżetu koncentruje się jedynie na wybranych jego elementach i nie odnosi się do całości jego wykonania.

Opinie o projektach uchwał o wieloletnich prognozach finansowych

Składy Orzekające Izby zaopiniowały w 2020 r. 204 projekty uchwał o wieloletnich prognozach finansowych na 2021 rok.

Opinię pozytywną otrzymało 167 projektów, 34 opinie wskazywały uwagi, w 2 opiniach zawarto zastrzeżenia, jedna opinia była negatywna (dotycząca projektu wieloletniej prognozy finansowej M.Gm. Opoczno na 2021 rok).

Opinie dla Gm. Brójce, Gm. Daszyna i M.-Gm. Tuszyn (z uwagi na bardzo późny wpływ tych dokumentów do Izby tj. w okresie ostatnich dni grudnia 2020 r. i pierwszego tygodnia 2021 r.) zostały wydane w 2021 r.

W negatywnej opinii dotyczącej projektu uchwały o wieloletniej prognozie finansowej skład orzekający wskazał m.in. że konieczność zamieszczenia w budżecie roku 2021 przychodów z tytułu pożyczki na sfinansowanie deficytu budżetu roku 2021 (na co zwracał uwagę w opinii dot. projektu budżetu tej jst na 2021 rok) skutkować będzie brakiem zgodności pomiędzy budżetem, a wieloletnią prognozą finansową w zakresie parametrów określonych w art. 229 ustawy o finansach publicznych. Zwrócił także uwagę na nieprawidłowe określenie kwoty przychodów i kwoty długu budżetu roku 2021, sformułował wątpliwości co do realistyczności osiągnięcia przez jednostkę zaplanowanej nadwyżki operacyjnej oraz wskazał na nieprawidłową regulację dotyczącą wejścia w życie uchwały.

Opinie w sprawie możliwości sfinansowania deficytu – na podstawie przedstawionego projektu uchwały budżetowej

W 2020 roku składy orzekające Izby na podstawie projektów uchwał budżetowych na 2021 r. wydały 166 opinii w sprawie możliwości sfinansowania deficytu. W 38 przypadkach odstąpiono od wydania opinii z powodu uchwalonej nadwyżki budżetowej lub równowagi budżetowej.

Opinię pozytywną otrzymało 146 jst, w 13 opiniach zawarto uwagi, w 6 zastrzeżenia, jedna jednostka otrzymała opinię negatywną (M.Gm. Opoczno).

Opinie dla Gm. Brójce, Gm. Daszyna i M.-Gm. Tuszyn (z uwagi na bardzo późny wpływ tych dokumentów do Izby tj. w okresie ostatnich dni grudnia 2020 r. i pierwszego tygodnia 2021 r.) zostały wydane w 2021 r.

W negatywnej opinii dotyczącej możliwości sfinansowania deficytu Skład Orzekający zwrócił uwagę, że zakładane sfinansowanie deficytu przychodami z tytułu emisji obligacji jest nieprawidłowe wobec podjęcia przez Radę Miejską uchwały w sprawie zaciągnięcia pożyczki na sfinansowanie planowanego deficytu budżetu roku 2021.

Opinie w sprawie możliwości sfinansowania deficytu – na podstawie przedstawionej uchwały budżetowej

W 2020 roku składy orzekające RIO w Łodzi wydały 157 opinii w sprawie możliwości sfinansowania deficytu przedstawionego w uchwale budżetowej na 2020 rok, z tego:

- 147 opinii pozytywnych,
- 10 opinii z uwagami,

W 49 przypadkach odstąpiono od wydania opinii z powodu uchwalonej nadwyżki budżetowej lub równowagi budżetowej. Nie wydano opinii dla Związku Międzygminnego Bzura, ponieważ jego budżet ustaliło Kolegium RIO w Łodzi.

Opinie o prawidłowości planowanej kwoty długu

Składy orzekające Izby wydały w 2020 r. 196 opinii o prawidłowości planowanej kwoty długu przyjmując za podstawę informacje wynikające z uchwał budżetowych oraz uchwał w sprawie wieloletniej prognozy finansowej na 2020 rok, z tego:

- 3 opinie dotyczące miast na prawach powiatu,
- 21 opinii dotyczących powiatów,
- 1 opinię dla samorządu województwa,
- 171 opinii dotyczących gmin.

Opinię pozytywną w zakresie planowanej kwoty długu otrzymało 155 jst, 48 opinii zawierało uwagi, 2 opinie zawierały zastrzeżenia, 1 opinia była negatywna (M.Gm. Opoczno).

W negatywnej opinii wskazano na nieprawidłowo wyliczoną wysokość kwoty długu.

Rozpatrywanie odwołań od uchwał (opinii) składów orzekających

Zgodnie z art. 20 ustawy o regionalnych izbach obrachunkowych od uchwał składów orzekających służy odwołanie do kolegium izby.

W 2020 roku do Regionalnej Izby Obrachunkowej w Łodzi wpłynęło odwołanie Burmistrza Opoczna od opinii Składu Orzekającego Regionalnej Izby Obrachunkowej w Łodzi Nr II/49/2020 z dnia 27 lutego 2020 roku o możliwości sfinansowania deficytu budżetowego oraz o prawidłowości planowanej kwoty długu Gminy Opoczno na 2020 rok, w której Skład Orzekający negatywnie zaopiniował wyliczenie kwoty długu Gminy Opoczno z tytułu planowanych do zaciągnięcia i już zaciągniętych zobowiązań oraz sposób sfinansowania spłaty długu.

Kolegium RIO w Łodzi oddaliło odwołanie Burmistrza Opoczna od opinii wskazując, że Skład Orzekający słusznie zwrócił uwagę na błędnie wyliczoną w latach 2020 – 2035 kwotę długu - poprzez niewłaściwe (wybiórcze) ujęcie skutków umorzenia pożyczki z WFOŚiGW w Łodzi.

Analiza sprawozdań statystycznych oraz informacji dot. wykonania budżetu jst za półrocze oraz za rok budżetowy, kontrola wniosków o przyznanie części rekompensującej subwencji ogólnej

Zgodnie z art. 9a ustawy o regionalnych izbach obrachunkowych - izby kontrolują pod względem rachunkowym i formalnym kwartalnie sprawozdania z wykonania budżetów jednostek samorządu terytorialnego oraz wnioski o przyznanie części rekompensującej subwencji ogólnej:

- kontrola rachunkowa i formalna sprawozdań z wykonania budżetów jst wykonywana była przez pracowników Wydziału Analiz, Informacji i Szkoleń; ponadto na potrzeby działalności opiniodawczej Izby pracownicy Wydziału wykonywali szczegółowe analizy złożonych za II i IV kwartał roku budżetowego sprawozdań w zakresie, jaki ustalony został w toku przyjętych procedur wewnętrznych;
- wnioski o przyznanie części rekompensującej subwencji ogólnej

Zgodnie z § 3 pkt 1 Rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 13 kwietnia 2004 r. w sprawie sposobu ustalania i trybu przekazywania gminom części rekompensującej subwencji ogólnej na wyrównanie ubytku dochodów w specjalnych strefach ekonomicznych (Dz. U. z 2004 r. nr 65 poz. 599 z późn. zm.) gmina składa wniosek do właściwej miejscowo regionalnej izby obrachunkowej w terminie do dnia 25 sierpnia roku budżetowego, wykazując roczne skutki zwolnienia z podatku od nieruchomości według stanu na dzień 31 grudnia roku poprzedzającego rok budżetowy.

W 2020 roku Regionalna Izba Obrachunkowa w Łodzi nie otrzymała żadnego wniosku w powyższej sprawie.

Gromadzenie i ewidencja danych dotyczących nadzorowanych jednostek samorządu terytorialnego – w zakresie działalności nadzorczej, opiniodawczej Izby

W ramach Wydziału Informacji, Analiz i Szkoleń prowadzona jest elektroniczna ewidencja danych w zakresie:

- wyników działalności nadzorczej Kolegium RIO w Łodzi,
- wyników działalności opiniodawczej składów orzekających,
- prowadzony jest także rejestr posiedzeń składów orzekających.

Zadania z zakresu statystyki publicznej

Zadania z zakresu statystyki publicznej wykonywane były przez Wydział Informacji, Analiz i Szkoleń. W 2020 r. obejmowały one obowiązki związane z przyjmowaniem, weryfikacją i przekazywaniem właściwym odbiorcom:

- sprawozdawczości budżetowej:
 - a. miesięcznej – trzy okresy sprawozdawcze (za styczeń, listopad i grudzień),
 - b. kwartalnej – cztery okresy sprawozdawcze (kwartały I-IV),
- rocznej sprawozdawczości finansowej,
- sprawozdawczości w zakresie operacji finansowych:
 - a. jednostek samorządu terytorialnego - cztery okresy sprawozdawcze,
 - b. jednostek z osobowością prawną, dla których jst jest organem założycielskim lub nadzorującym - cztery okresy sprawozdawcze,
- sprawozdawczości podatkowej w zakresie podatku od nieruchomości, podatku rolnego i podatku leśnego – dwa okresy sprawozdawcze.

Sprawozdawczość budżetowa i finansowa

W 2020 roku zgodnie z przepisem § 12 Rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 9 stycznia 2018 roku w sprawie sprawozdawczości budżetowej jednostki samorządu terytorialnego przekazywały¹ do regionalnych izb obrachunkowych, sprawozdania:

- Rb-27S - sprawozdanie z wykonania planu dochodów budżetowych jst,
- Rb-PDP - sprawozdanie z wykonania dochodów podatkowych gminy/miasta na prawach powiatu,
- Rb-28S - sprawozdanie z wykonania planu wydatków budżetowych jst,
- Rb-28NWS - sprawozdanie z wykonania planu wydatków jst, które nie wygasły z upływem roku budżetowego,
- Rb-NDS - sprawozdanie o nadwyżce / deficycie jst,
- Rb-30S - sprawozdanie z wykonania planów finansowych samorządowych zakładów budżetowych,
- Rb-34S - sprawozdanie z wykonania dochodów i wydatków na rachunku, o którym mowa w art. 223 ust. 1 ustawy o finansach publicznych,
- Rb-ST - sprawozdanie o stanie środków na rachunkach bankowych jst.

Wydział Informacji, Analiz i Szkoleń przekazywał w/w sprawozdania do Ministerstwa Finansów w formie elektronicznej, w terminach określonych w rozporządzeniu.

¹ za poszczególne okresy sprawozdawcze sprawozdania były przekazywane – zgodnie z rozporządzeniem - wyłącznie w formie dokumentu elektronicznego.

W ramach wykonywania w 2020 r. zadań związanych z przekazaniem przez jst sprawozdań budżetowych Wydział przyjął po kontroli formalno-rachunkowej oraz analizie **5 634 sprawozdań** (w tym 1 103 korekt).

Ponadto jednostki samorządu terytorialnego przekazywały do wiadomości regionalnych izb obrachunkowych w formie dokumentu elektronicznego sprawozdania:

- Rb-27ZZ - sprawozdanie z wykonania planu dochodów związanych z realizacją zadań z zakresu administracji rządowej oraz innych zadań zleconych jst ustawami;
- Rb-50 - sprawozdanie o dotacjach/wydatkach związanych w wykonywaniem zadań z zakresu administracji rządowej oraz innych zadań zleconych jst ustawami.

Do zadań Wydziału Informacji, Analiz i Szkoleń należy także przyjmowanie bilansów z wykonania budżetu, sprawozdań finansowych łącznych i skonsolidowanych bilansów jst, które w 2020 r. przekazywane były przez organy jst na podstawie § 34 ust. 4 i 5 rozporządzenia Ministra Finansów z 13 września 2017 r. w sprawie szczególnych zasad rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego, samorządowych zakładów budżetowych, państwowych funduszy celowych oraz państwowych jednostek budżetowych mających siedzibę poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej.

Zgodnie z obowiązującymi przepisami do Izby przekazywane były następujące rodzaje sprawozdań finansowych, sporządzanych przez zarządy jednostek samorządu terytorialnego:

- bilans z wykonania budżetu jednostki samorządu terytorialnego,
- sprawozdanie finansowe jednostki samorządu terytorialnego, obejmujące:
 - ✓ łączny bilans, obejmujący dane wynikające z bilansów samorządowych jednostek budżetowych i samorządowych zakładów budżetowych,
 - ✓ łączny rachunek zysków i strat, obejmujący dane wynikające z rachunków zysków i strat samorządowych jednostek budżetowych i samorządowych zakładów budżetowych,
 - ✓ łączne zestawienie zmian w funduszu, obejmujące dane wynikające z zestawień zmian w funduszu samorządowych jednostek budżetowych i samorządowych zakładów budżetowych,
 - ✓ informację dodatkową obejmującą dane wynikające z informacji dodatkowych samorządowych jednostek budżetowych oraz samorządowych zakładów budżetowych,
- skonsolidowany bilans jednostki samorządu terytorialnego.

Pracownicy Wydziału dokonywali analizy sprawozdań finansowych za 2019 rok oraz ewentualnych korekt przekazanych za lata wcześniejsze. Analiza bilansu z wykonania budżetu jst służyła m.in. wyliczaniu stanu środków do dyspozycji jednostki, którą można może zaangażować w przychodach budżetu w kolejnych latach.

W ramach wykonywania w 2020 r. zadań związanych z przekazaniem przez organy jst bilansów z wykonania budżetu i sprawozdań finansowych, Wydział przyjął po kontroli formalno-rachunkowej oraz analizie:

- **248** bilansów z wykonania budżetu jst (w tym 41 korekty)
- łączne sprawozdania finansowe jednostek budżetowych i zakładów budżetowych złożone przez 207 jst, z czego przeanalizowano: 218 łącznych bilansów (w tym 11 korekt), 211 łącznych rachunków zysków i strat (w tym 4 korekty), 220 łącznych zestawień zmian w funduszu (w tym 13 korekt) oraz 218 informacje dodatkowe (w tym 11 korekt);
- w 2020 r. wpłynęło **214** skonsolidowanych bilansów, sporządzonych i przekazanych przez jst w formie elektronicznej w programie Besti@, w tym 7 stanowiły korekty.
Pracownicy Wydziału, zgodnie z przepisami rozporządzenia (§ 34 ust. 7), przekazali Ministerstwu Finansów w formie dokumentu elektronicznego skonsolidowane bilanse nadzorowanych jednostek samorządu terytorialnego sporządzone na dzień 31.12.2019 r.

Sprawozdania jednostek sektora finansów publicznych w zakresie operacji finansowych

Na podstawie rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 4 marca 2010 r. w sprawie sprawozdań jednostek sektora finansów publicznych w zakresie operacji finansowych (tj. Dz. U. z 2014 r., poz. 1773) w 2020 roku były przyjmowane:

- Rb-Z - kwartalne sprawozdania o stanie zobowiązań według tytułów dłużnych oraz poręczeń i gwarancji - za IV kwartał 2019r., oraz za I, II i III kwartał 2020 r.,
- Rb-N - kwartalne sprawozdania o stanie należności oraz wybranych aktywów finansowych – za IV kwartał 2019r., oraz za I, II i III kwartał 2020 r.,
- Rb-UZ - roczne sprawozdania uzupełniające o stanie zobowiązań według tytułów dłużnych za 2019 rok,
- Rb-UN - roczne sprawozdania uzupełniające o stanie należności z tytułu papierów wartościowych według wartości księgowej za 2019 rok.

Na powyższe sprawozdania składały się:

- 1) sprawozdania **łączne** w zakresie budżetów jst obejmujące zobowiązania i należności samorządów oraz ich jednostek organizacyjnych – przekazywane systemem BeSTi@;
- 2) sprawozdania **zbiorcze** w zakresie operacji finansowych samorządowych jednostek posiadających osobowość prawną (samorządowych samodzielnych publicznych zakładów opieki zdrowotnej, samorządowych instytucji kultury, samorządowych osób prawnych utworzonych na podstawie odrębnych ustaw) - przekazywane przez jednostki samorządu terytorialnego będące dla nich organem założycielskim lub nadzorującym (poza systemem Besti@).

W 2020 roku pracownicy Wydziału Informacji, Analiz i Szkoleń skontrolowali:

- 1) 2 144 sprawozdań **łączych** (w tym 293 korekt) w zakresie budżetów jst, na które składały się:
 - 879 sprawozdania Rb-Z, z czego 5,8 % było korektami sprawozdań,
 - 1 053 sprawozdań Rb-N, z czego 21,4 % było korektami sprawozdań,
 - 212 sprawozdania Rb-UZ, z czego 8,0 % było korektami sprawozdań,
- 2) 3 682 sprawozdań **zbioreczyh** (w tym 204 korekt) w zakresie samorządowych jednostek posiadających osobowość prawną (sprawozdania przesłane poza systemem BeSTi@), na które składały się:
 - 1 759 formularzy sprawozdań Rb-Z, z czego 2,9 % było korektami sprawozdań,
 - 1 845 formularzy sprawozdań Rb-N, z czego 7,4 % było korektami sprawozdań,
 - 76 formularzy sprawozdań Rb-UZ, z czego 21,1 % było korektami sprawozdań,
 - 2 formularze sprawozdań Rb-UN.

Pracownicy na podstawie przyjętych sprawozdań sporządzali:

- 1) zgodnie z § 8 ust. 3 rozporządzenia - **sprawozdania zbiorcze na podstawie sprawozdań łącznych** otrzymanych od jednostek samorządu terytorialnego i przekazywali do Głównego Urzędu Statystycznego w terminach określonych w załączniku nr 7 rozporządzenia;
- 2) zgodnie z § 8 ust. 5 rozporządzenia - **sprawozdania zbiorcze na podstawie sprawozdań zbiorczyh** otrzymanych od jednostek samorządu terytorialnego posiadających jednostki organizacyjne z osobowością prawną (m. in. instytucje kultury i zoz-y) i przekazywali do Głównego Urzędu Statystycznego w terminach określonych w załączniku nr 8 rozporządzenia.

Ponadto, zgodnie z § 10 ust. 8 rozporządzenia, w przypadku otrzymania korekt sprawozdań pracownicy Wydziału sporządzali korekty sprawozdań zbiorczyh w terminie do 5 dnia następnego miesiąca po miesiącu, w którym wpłynęły korekty od jst - zarówno w zakresie budżetów jst, jak i w zakresie jednostek posiadających osobowość prawną - i przekazywali je do Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego.

Sprawozdania podatkowe w zakresie podatku od nieruchomości, podatku rolnego i podatku leśnego – SP-1

W 2019 roku dla organów podatkowych właściwych w sprawach podatku od nieruchomości, podatku rolnego i podatku leśnego wprowadzono obowiązek sporządzania sprawozdania podatkowego SP-1 w zakresie podatku od nieruchomości, podatku rolnego i podatku leśnego.

Zgodnie z art. 7b ustawy o podatkach i opłatach lokalnych z dnia 12 stycznia 1991r. oraz przepisami Rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 20 grudnia 2017 r. w sprawie sprawozdania podatkowego w zakresie podatku od nieruchomości, podatku rolnego i podatku leśnego - jednostki samorządu terytorialnego przekazywały² do regionalnych izb obrachunkowych ww. sprawozdania w dwóch terminach:

- 1) część A sprawozdania obejmującą dane o wysokości stawek podatku od nieruchomości, średniej ceny skupu żyta, średniej ceny sprzedaży – do 10 stycznia 2020 r.,
- 2) część B sprawozdania obejmującą dane o podstawach opodatkowania podatkiem od nieruchomości, podatkiem rolnym i podatkiem leśnym oraz o podstawach opodatkowania zwolnionych od podatku od nieruchomości, podatku rolnego i podatku leśnego na mocy uchwał rad gmin – do 20 lipca 2020 r.

Pracownicy Wydziału Informacji, Analiz i Szkoleń przyjęli w 2020 r. w/w sprawozdania ze 177 gmin; sprawdzili poprawność formalną tych sprawozdań, w przypadku stwierdzenia błędów - kontaktowali się z jednostkami samorządu terytorialnego w celu uzyskania wyjaśnień lub poprawionej wersji sprawozdań, udzielali telefonicznie jednostkom samorządu terytorialnego porad oraz wyjaśnień w zakresie sporządzenia w/w sprawozdania. Wszystkie otrzymane sprawozdania wraz z korektami (394 formularzy, w tym 34 korekty) przekazali do Ministerstwa Finansów w terminach wskazanych w rozporządzeniu.

Inne zadania.

Sprawozdania o zaległościach przedsiębiorców we wpłatach świadczeń należnych na rzecz sektora finansów publicznych

Zgodnie z art. 34 ustawy o postępowaniu w sprawach dotyczących pomocy publicznej z dnia 30 kwietnia 2004 r. oraz przepisami Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 sierpnia 2008r. w sprawie sprawozdań o udzielonej pomocy publicznej, informacji o nieudzieleniu takiej pomocy oraz sprawozdań o zaległościach przedsiębiorców we wpłatach świadczeń należnych na rzecz sektora finansów publicznych jednostki samorządu terytorialnego przekazują Ministrowi Finansów za pośrednictwem regionalnych izb obrachunkowych (w formie elektronicznej, na formularzu udostępnionym przez Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów w powszechnie dostępnej sieci teleinformatycznej - na stronie internetowej www.uokik.gov.pl) roczne sprawozdania o zaległościach przedsiębiorców we wpłatach świadczeń należnych na rzecz sektora finansów publicznych.

² sprawozdania były przekazywane – zgodnie z rozporządzeniem - wyłącznie w formie dokumentu elektronicznego z wykorzystaniem aplikacji wskazanej w Biuletynie Informacji Publicznej na stronie podmiotowej urzędu obsługującego ministra właściwego do spraw finansów publicznych – system Besti@.

W 2020 roku w ramach Wydziału Informacji, Analiz i Szkoleń przyjęto od nadzorowanych przez Izbę jednostek samorządu terytorialnego i przekazano do Ministerstwa Finansów (w formie elektronicznej) wraz z korektami - 200 rocznych sprawozdań o zaległościach przedsiębiorców we wpłatach świadczeń należnych na rzecz sektora finansów publicznych za 2019 rok.

Informacja o zrealizowanych lub podjętych zadaniach z zakresu zdrowia publicznego

Zgodnie z art. 12 ustawy z dnia 11 września 2015 r. o zdrowiu publicznym organy administracji rządowej, z wyłączeniem wojewody, agencje wykonawcze oraz inne państwowe jednostki organizacyjne uczestniczące w realizacji zadań z zakresu zdrowia publicznego przekazują ministrowi właściwemu do spraw zdrowia, do dnia 30 kwietnia każdego roku, roczną informację o zrealizowanych lub podjętych w ubiegłym roku zadaniach z zakresu zdrowia publicznego.

Roczna informacja o zrealizowanych lub podjętych zadaniach z zakresu zdrowia publicznego za 2019 rok przekazana została do Departamentu Zdrowia Publicznego w Ministerstwie Zdrowia pismem z dnia 16 kwietnia 2020 r.

Rozpatrywanie skarg dotyczących zadań lub działalności rady gminy, rady powiatu i sejmiku województwa – w zakresie spraw finansowych

Zgodnie z art. 229 pkt. 1 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 roku Kodeks postępowania administracyjnego – regionalne izby obrachunkowe są organami właściwymi do rozpatrywania skarg dotyczących zadań lub działalności rady gminy, rady powiatu i sejmiku województwa – w zakresie spraw finansowych. Organem właściwym do rozpatrywania skarg na organy stanowiące jest w pozostałym zakresie, jak również w sprawach dotyczących zadań zleconych z zakresu administracji rządowej jest wojewoda. Organami właściwymi do rozpatrywania skarg dotyczących organów wykonawczych jest odpowiednio: rada gminy, rada powiatu i sejmik województwa.

W 2020 roku przedmiotem zainteresowania Regionalnej Izby Obrachunkowej w Łodzi były 2 pisma zawierające skargi, w tym jedno zawierające skargę na organ wykonawczy i jedno zawierające skargę na organ stanowiący. Oba pisma złożone zostały przez osoby fizyczne.

Skarga na organ wykonawczy

W 2020 roku do Regionalnej Izby Obrachunkowej w Łodzi wpłynęło 1 pismo zawierające skargę na organ wykonawczy.

Zgodnie z art. 229 pkt 3) Kodeksu postępowania administracyjnego jeżeli przepisy szczególne nie określają innych organów właściwych do rozpatrywania skarg, organem właściwym do rozpatrzenia skargi dotyczącej zadań lub działalności wójta (burmistrza lub prezydenta miasta) i kierowników gminnych jednostek organizacyjnych, za wyjątkiem spraw dotyczących zadań zleconych z zakresu administracji rządowej – jest rada gminy.

Mając na uwadze treść art. 231 §1 Kodeksu postępowania administracyjnego, zgodnie z którym jeżeli organ, który otrzymał skargę, nie jest właściwy do jej rozpatrzenia, obowiązany jest, przekazać ją właściwemu organowi, zawiadamiając jednocześnie o tym skarżącego, albo wskazać mu właściwy organ.

Biorąc pod uwagę powyższe - Regionalna Izba Obrachunkowa w Łodzi wskazała skarżącemu właściwy w sprawie organ.

Skargi na organ stanowiący

W 2020 roku do Regionalnej Izby Obrachunkowej w Łodzi wpłynęło 1 pismo zawierające skargę dotyczącą organu stanowiącego jednostki samorządu terytorialnego. W ocenie Kolegium zarzuty przedstawione w skardze nie znajdowały uzasadnienia.

Organizacja i zapewnienie funkcjonowania RIO w Łodzi

Regionalna Izba Obrachunkowa w Łodzi działała w roku 2020 w oparciu o:

- Ramowy Plan Pracy Izby przyjęty uchwałą Kolegium Nr 32/124/2019 z dnia 19 grudnia 2019 roku oraz
- plan dochodów i wydatków budżetowych ustalony pierwotnie ustawą budżetową - plan ten w trakcie roku budżetowego był uaktualniany (szczegółowa informacja nt. wykonania budżetu znajduje się w sprawozdaniu z wykonania budżetu Izby za rok 2020).

W 2020 roku Kolegium RIO w Łodzi, w oparciu o przepis art. 18 ustawy o rio rozpatrzyło sprawozdania dot. działalności Izby, w tym sprawozdanie z wykonania budżetu Izby za rok 2019. Kolegium podjęło także uchwałę w sprawie wniosków do projektu budżetu Regionalnej Izby Obrachunkowej w Łodzi na 2020 rok.

Zadania w zakresie organizacji i zapewnienia funkcjonowania RIO w Łodzi zrealizowane zostały zgodnie z przyjętym ramowym planem pracy oraz w terminach wynikających z przepisów prawa.

Po raz kolejny należy wskazać, że istotnym, narastającym od wielu lat problemem związanym z funkcjonowaniem Izby jest niedostateczny poziom środków finansowych koniecznych do zapewnienia niezbędnej obsady etatowej. Sytuacja ta skutkuje odpływem doświadczonych pracowników i jednocześnie znacząco utrudnia pozyskanie z rynku pracy osób o doświadczeniu i kwalifikacjach niezbędnych dla realizacji zadań Izby. Występujące obecnie niedobory etatowe mogą w dłuższym okresie czasu przełożyć się na spadek parametrów decydujących o potencjale wykonywania przez Izbę zadań nadzorczych, opiniodawczych i kontrolnych.

Dodatkowo z uwagi na szczególną strukturę organizacyjną regionalnych izb obrachunkowych oraz **strukturę wiekową** pracowników Izby łódzkiej przy obecnie stosowanych zasadach kalkulowania limitu wydatków na wynagrodzenia (§ 4010), w kolejnym roku budżetowym mogą wystąpić trudności w zakresie wypracowania w ramach oszczędności środków na wypłaty odpraw emerytalnych i nagród jubileuszowych.

Struktura wieku pracowników Izby (wg stanu na dzień 31 grudnia 2020 r.)

	Ogółem	z tego:			
		Kolegium Izby	Wydział Kontroli	Wydział Analiz	Pozostałe komórki
Liczba zatrudnionych ogółem, w tym:	99	16	31	26	26
do 30 lat	5	0	0	5	0
od 31 do 40 lat	23	3	11	7	2
od 41 do 50 lat	33	7	15	6	5
od 51 do 60 lat	18	3	2	4	9
powyżej 60 lat	20	3	3	4	10

Dane dotyczące składu osobowego Wydziału Kontroli Gospodarki Finansowej.

Według stanu na dzień 31 grudnia 2020 roku w Wydziale Kontroli RIO w Łodzi zatrudnionych było 28 inspektorów kontroli (na koniec 2019 roku stan zatrudnienia wynosił 28 osób) – z wyłączeniem Naczelników Wydziału. Pięcioro pracowników miało nie więcej niż roczny staż pracy w Wydziale Kontroli Gospodarki Finansowej RIO w Łodzi, a jednocześnie w 2020 roku odeszło 5 pracowników z wieloletnim doświadczeniem zawodowym (bardziej szczegółowa informacja odnośnie składu osobowego Wydziału Kontroli zamieszczona jest w części dotyczącej Sprawozdania z działalności Wydziału Kontroli Gospodarki Finansowej RIO w Łodzi w 2020 roku).

Dwóch pracowników Wydziału pełni jednocześnie funkcje Zastępcy Rzecznika Dyscypliny Finansów Publicznych przy RIO w Łodzi.

Dane dotyczące składu osobowego Wydziału Informacji, Analiz i Szkoleń

Według stanu na dzień 31 grudnia 2020 roku w Wydziale Informacji, Analiz i Szkoleń RIO w Łodzi zatrudnionych było:

- 1) Naczelnik i Zastępca Naczelnika (2 etaty),
- 2) na stanowisku ds. analiz nadzorczych i opiniodawczych:
 - a. w Zespołach Zamiejscowych - 9 pracowników (8,875 etatu, w tym 1 emeryt zatrudniony w wymiarze 0,875 etatu),
 - b. w siedzibie RIO w Łodzi – 7 pracowników (7 etatów, w tym 2 emerytów)
- 3) na stanowisku ds. obsługi Kolegium – 2 pracowników (2 etaty),
- 4) na stanowisku ds. informacji i szkoleń – 4 pracowników (4 etaty, w tym 1 emeryt).

W ciągu całego 2020 roku:

- z Wydziału odeszły 2 osoby, w tym jedna została przeniesiona do Wydziału Kontroli Gospodarki Finansowej
- w Wydziale zatrudniono 1 pracownika.

Z prowadzonych w 2020 r. i w latach poprzednich naborów wynika, że obecna oferta zatrudnienia nowych pracowników w Wydziale spotyka się z niewielkim zainteresowaniem i prowadzi do pozyskania z rynku pracy pracowników nieposiadających doświadczenia lub posiadających niewielkie doświadczenie, a co za tym idzie wymagających co najmniej rocznego okresu przygotowania i przyuczenia do realizacji podstawowych zadań Wydziału. Natomiast znacznie dłuższego okresu czasu (przeciętnie - kolejne dwa lata) wymaga przygotowanie pracownika do samodzielnej realizacji wszystkich zadań stanowiska ds. analiz nadzorczych i opiniodawczych.

Niepokojącym zjawiskiem dla pracy Wydziału jest z jednej strony ilość pracowników posiadających uprawnienia emerytalne, którzy deklarują w niedługim czasie skorzystanie z posiadanych uprawnień [4 osoby przy stanie zatrudnienia wynoszącym 22 osoby (nie licząc naczelników), co stanowi 18% zatrudnionych], a z drugiej zaś ilość pracowników posiadających stosunkowo niewielki staż pracy w Wydziale [4 osoby przy stanie zatrudnienia 22 osoby (nie licząc naczelników) – co stanowi kolejne 18% zatrudnionych]. Należy także mieć na uwadze, że na dzień sporządzania Sprawozdania, to jest w pierwszym kwartale 2021 roku stan zatrudnienia w Wydziale zmniejszył się o 1 osobę, która przeniesiona została do Biura Izby, 1 osoba przebywa na długotrwałym zwolnieniu lekarskim.

Powyższe może prowadzić w najbliższej przyszłości do poważnych ograniczeń w realizacji zadań Wydziału na rzecz Członków Kolegium, co będzie skutkowało koniecznością wypracowania innych niż dotychczasowe, form współpracy.

Sprawozdanie z działalności informacyjno-szkoleniowej Izby, w tym działalności Wydziału Informacji, Analiz i Szkoleń w 2020 roku

Ustawa z dnia 7 października 1992 roku o regionalnych izbach obrachunkowych określająca zadania regionalnych izb obrachunkowych – zobowiązała izby do prowadzenia działalności informacyjnej i szkoleniowej w zakresie objętym nadzorem i kontrolą. Działalność ta prowadzona jest m.in. poprzez:

- informowanie objętych właściwością Izby jednostek samorządu terytorialnego o zmianach przepisów prawnych,
- udzielanie informacji/wyjaśnień na zapytania kierowane przez jednostki samorządu terytorialnego, w tym w sprawach dotyczących stosowania przepisów o finansach publicznych,
- udostępnianie informacji dotyczących spraw publicznych na podstawie przepisów ustawy o dostępie do informacji publicznej,
- zamieszczenie na stronie internetowej informacji o posiedzeniach Kolegium Izby;
- zamieszczanie na stronie internetowej uchwał podejmowanych przez Kolegium Izby oraz uchwał podejmowanych przez składy orzekające Izby,
- przygotowywanie materiałów na potrzeby opracowywanego w ramach Krajowej Rady Regionalnych Izb Obrachunkowych sprawozdania z działalności regionalnych izb obrachunkowych i wykonania budżetu przez jednostki samorządu terytorialnego,
- szkolenia dla jednostek samorządu terytorialnego.

Odpowiedzi na kierowane do Izby zapytania/stanowiska związane ze zgłaszanymi przez JST problemami

W 2020 roku Izba udzieliła 68 odpowiedzi na zapytania kierowane przez nadzorowane jednostki samorządu terytorialnego, w tym na podstawie art. 13 pkt 11 ustawy o regionalnych izbach obrachunkowych.

Koordynowaniem działań poszczególnych komórek organizacyjnych Izby uczestniczących w procesie opracowania stanowiska Izby zajmował się Wydział Informacji, Analiz i Szkoleń.

W przypadku wniosków o udzielenie wyjaśnienia w zakresie stosowania przepisów o finansach publicznych składanych w trybie art. 13 pkt 11 ustawy o regionalnych izbach obrachunkowych, dokonywano wstępnej/formalnej oceny złożonego wniosku (w razie potrzeby w uzgodnieniu z Kolegium Izby).

Tematyka kierowanych do Izby zapytań dotyczyła:

Tematyka pisma, zapytania	Ilość udzielonych odpowiedzi
Zagadnienia związane z funkcjonowaniem JST w okresie COVID-19	29
Kompetencje organów jst	3
Klasyfikacja budżetowa	3
Sprawozdawczość budżetowa	3
Zasady i formy finansowania zadań jst	8
Inne	22
Łącznie	68

Problemy, z jakimi do Izby zwracały się nadzorowane jednostki samorządu terytorialnego dotyczyły m.in.:

- klasyfikacji budżetowej,
- opłat za zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych,
- Funduszu Przeciwdziałania COVID,
- finansowania kosztów kwarantanny,
- możliwości zwołania sesji z wykorzystaniem środków komunikowania się na odległość,
- dodatku za warunki pracy nauczycieli w okresie COVID-19,
- dofinansowania zakupu respiratorów,
- funduszu sołeckiego, w tym przeznaczenia środków funduszu sołeckiego, terminu złożenia wniosku,
- przeznaczenia środków ujętych w rezerwie na zarządzanie kryzysowe,
- dotacji na dziecko niepełnosprawne,
- spisu rolnego w 2020 r.,
- ważności upoważnień udzielanych sekretarzowi gminy na czas nieobecności wójta.

Podobnie jak w latach poprzednich, została utrzymana praktyka zarówno bezpośrednich spotkań jak i konsultacji telefonicznych członków Kolegium oraz pracowników Izby z przedstawicielami nadzorowanych przez Izbę jednostek, mająca na celu udzielanie wyjaśnień oraz instruktażu w sprawach objętych zakresem działalności Izby. Członkowie Kolegium poruszali przede wszystkim kwestie objęte działalnością nadzorcą i opiniodawczą, w szczególności odnoszące się do uchwalania i wykonywania budżetu, w tym m.in.: związane z ujmowaniem w budżecie i finansowaniem zadań w ramach funduszy (sołeckiego, ochrony środowiska i gospodarki wodnej oraz pozostałych funduszy, których środki kierowane są do jst.), a także związanych z przeciwdziałaniem alkoholizmowi i narkomanii; zaciągania zobowiązań przez jst; dotacji przyznawanych z budżetu jst; podatków i opłat lokalnych; gospodarowania odpadami komunalnymi; absolutorium oraz wieloletniej prognozy finansowej. Znaczna część powyższych kwestii wiązała się z różnymi aspektami wdrażania przepisów służących przeciwdziałaniu COVID-19.

W ramach działalności informacyjnej prowadzonej przez Wydział Informacji, Analiz i Szkoleń udzielano głównie informacji w zakresie sprawozdawczości budżetowej, wieloletniej prognozy finansowej, rachunkowości, a także Systemu zarządzania budżetami jst Besti@ oraz e-nadzór.

Informacja publiczna

Prawo do informacji publicznej zagwarantowane zostało w Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej. Zgodnie z art. 61 Konstytucji RP prawo to obejmuje m.in. informacje o działalności organów władzy publicznej oraz osób pełniących funkcje publiczne, jak również uzyskiwanie informacji o działalności organów samorządu gospodarczego i zawodowego, a także innych osób oraz jednostek organizacyjnych w zakresie, w jakim wykonują one zadania władzy publicznej i gospodarują mieniem komunalnym lub majątkiem Skarbu Państwa.

Skonkretyzowanie przez ustawodawcę prawa dostępu do informacji publicznej nastąpiło poprzez przepisy ustawy z dnia 6 września 2001 roku o dostępie do informacji publicznej. Zgodnie z przepisami ustawy informację publiczną stanowi każda informacja o sprawach publicznych. Prawo dostępu do informacji przysługuje każdemu, od osoby wykonującej prawo do informacji nie wolno żądać wykazania interesu prawnego lub faktycznego. Obowiązane do udostępnienia informacji są władze publiczne oraz inne podmioty wykonujące zadania publiczne.

Udostępnianie informacji publicznej następuje m.in. w drodze:

- ogłaszania informacji w Biuletynie Informacji Publicznej,
- udostępniania informacji na wniosek zainteresowanych podmiotów.

Informacja publiczna udzielana przez Izbę na wniosek zainteresowanych podmiotów

W 2020 roku Regionalna Izba Obrachunkowa w Łodzi w trybie wnioskowym udzieliła 30 informacji. Zdecydowaną większość wnioskodawców stanowiły osoby fizyczne.

Udzielana przez Izbę w 2020 roku informacja publiczna (na wniosek) dotyczyła:

Rodzaj działalności Izby, której dotyczyła informacja	Liczba udzielonych informacji	Przedmiot wniosku/Udostępnione informacje
Działalność nadzorcza	5	Uchwały Kolegium RIO w sprawach jst
Działalność opiniodawcza	1	
Działalność kontrolna	10	Dane dotyczące kontroli: protokoły kontroli, zalecenia pokontrolne, informacja o zawiadomieniach w sprawie naruszenia dyscypliny finansów publicznych.
Sprawy pozostałe	14	Sprawy związane z prowadzoną przez Izbę działalnością informacyjną, a także dotyczące organizacji i funkcjonowania Izby.

Dane w zakresie informacji publicznej były przygotowywane i opracowywane przez właściwe komórki merytoryczne Izby, to jest Wydział Informacji, Analiz i Szkoleń, Wydział Kontroli Gospodarki Finansowej oraz Biuro Izby. Odpowiedzi udzielane były w terminach wynikających z ustawy o dostępie do informacji publicznej, w formie wskazanej przez wnioskodawcę, ewentualnie wskazywano miejsce, gdzie informacja została opublikowana. W 2020 roku, podobnie jak w roku poprzednim, najczęściej wskazywaną przez wnioskodawców formą udzielania informacji była forma elektroniczna.

Strona internetowa Regionalnej Izby Obrachunkowej w Łodzi oraz Biuletyn Informacji Publicznej

Działalność informacyjna Izby, w tym realizowana przez Wydział Informacji, Analiz i Szkoleń prowadzona jest również poprzez stronę internetową Izby (www.lodz.rio.gov.pl) oraz stronę podmiotową Biuletynu Informacji Publicznej (www.bip.lodz.rio.gov.pl).

Na stronach tych w 2020 r. zamieszczane były m.in.:

- opinie składów orzekających Izby,

- rozstrzygnięcia nadzorcze Kolegium Izby,
- sprawozdanie z działalności Regionalnej Izby Obrachunkowej w Łodzi,
- plan pracy Izby,
- informacje dotyczące wykonania budżetu przez jednostki samorządu terytorialnego, w tym o zobowiązaniach,
- wyjaśnienia udzielane w trybie art. 13 pkt 11 ustawy o regionalnych izbach obrachunkowych,
- pisma i stanowiska Ministerstwa Finansów i UOKIK,
- informacje o organizowanych szkoleniach,
- informacje o planowanych posiedzeniach Kolegium Izby,
- komunikaty i informacje ważne dla prawidłowości działania jednostek samorządu terytorialnego,
- informacje dotyczące organizacji i funkcjonowania Izby.

Poczta elektroniczna

Działalność informacyjna Izby realizowana poprzez Wydział Informacji, Analiz i Szkoleń prowadzona jest także za pośrednictwem poczty internetowej. Pewną i szybką komunikację w tym zakresie umożliwia uruchomiony już w roku 2004 dla wszystkich jednostek samorządu terytorialnego w Polsce serwer poczty elektronicznej.

W 2020 roku drogą elektroniczną przekazywana była m.in. korespondencja dotycząca sprawozdawczości budżetowej i finansowej, sprawozdawczości kierowanej do MF, do GUS, informacje o organizowanych przez Izbę szkoleniach, itp.

Przygotowywanie i opracowywanie materiałów dla Sejmu i Senatu RP dotyczących sprawozdania z działalności regionalnych izb obrachunkowych i wykonania budżetu przez jednostki samorządu terytorialnego

W 2020 roku, w związku z przygotowaniem materiałów do *Sprawozdania z działalności regionalnych izb obrachunkowych i wykonania budżetu przez jednostki samorządu terytorialnego w 2019 roku* przedkładanego corocznie przez Krajową Radę Regionalnych Izb Obrachunkowych Sejmowi i Senatowi, w ramach Wydziału Informacji, Analiz i Szkoleń opracowano materiały dotyczące:

- działalności nadzorczej, opiniodawczej, informacyjnej i szkoleniowej RIO w Łodzi w 2019 roku;
- kontroli sprawozdań budżetowych jst, sprawozdań jednostek sektora finansów publicznych w zakresie operacji finansowych oraz sprawozdań z wysokości średnich

wynagrodzeń nauczycieli na poszczególnych stopniach awansu zawodowego w szkołach prowadzonych w jst zbadanych w 2019 r.;

- projektów budżetów i budżetów jednostek samorządu terytorialnego na 2019 rok, informacje dotyczące uchwał podjętych w 2019 roku o wydatkach, które nie wygasają z upływem roku budżetowego, a zostaną zrealizowane w roku następnym;
- działalności związków międzygminnych i związku powiatów, wyników postępowania nadzorczego dotyczącego zbadanych uchwał związków w 2019 roku;
- skarg do Wojewódzkiego/Naczelnego Sądu Administracyjnego w 2019 roku;
- skarg na działalność organów stanowiących i wykonawczych jednostek samorządu terytorialnego;
- realizacji ustawy o dostępie do informacji publicznej w 2019 roku;
- wykonania budżetu przez Regionalną Izbę Obrachunkową w Łodzi, zatrudnienia, wynagrodzenia, wykształcenia, kwalifikacji i szkolenia pracowników Izby w 2019 roku (przy współpracy z Biurem Izby i Działem Księgowości);
- opracowań i analiz problemowych o charakterze lokalnym, realizowanych w 2019 roku na zlecenie organów państwa oraz innych instytucji.

Dodatkowo Wydział przekazał informacje dotyczące:

- działalności RIO w Łodzi w zakresie obsługi rzeczników dyscypliny finansów publicznych i regionalnej komisji orzekającej w 2019 r. (informacja opracowana przez pracownika zajmującego się obsługą administracyjno-techniczną komisji orzekającej w sprawach o naruszenie dyscypliny finansów publicznych),
- stwierdzonych w 2019 r. nieprawidłowościach w zakresie danych dotyczących naliczania subwencji (informacja przygotowana przez Wydział Kontroli).

Przy sporządzaniu informacji korzystano z dokumentów źródłowych oraz prowadzonej w Wydziale elektronicznej ewidencji uchwał Kolegium i opinii składów orzekających. Część danych przygotowano we współpracy z pracownikami Wydziału Kontroli Gospodarki Finansowej, Biura Izby, Działu Księgowości, obsługą administracyjno-techniczną komisji orzekającej w sprawach o naruszenie dyscypliny finansów publicznych. Dane zostały przekazane w formie elektronicznej – do poszczególnych regionalnych izb obrachunkowych – autorów odpowiednich części *Sprawozdania z działalności regionalnych izb obrachunkowych*.

Wydział Analiz, Informacji i Szkoleń był współautorem ww. Sprawozdania w części dotyczącej: działalności nadzorczej izb – w zakresie skarg do wojewódzkich sądów administracyjnych oraz wykonania budżetów jednostek samorządu terytorialnego objętych nadzorem wszystkich regionalnych izb obrachunkowych:

- *Wykonanie budżetów przez gminy w 2019 roku* - materiał zawierał informacje dotyczące m. in. wydatków i zobowiązań gmin.

- *Sytuacja finansowa jst w świetle relacji z art. 242 i 243 uofp* – materiał zawierał informacje dotyczące poziomu finansowania wydatków bieżących dochodami bieżącymi przez jst w kontekście przepisów art. 242 oraz 243 ustawy o finansach publicznych, prognozy na lata 2020-2022 oraz informację o zobowiązaniach samodzielnych publicznych zakładów opieki zdrowotnej i wynikających z nich zagrożeniach dla sytuacji finansowej jst.

Regionalna Izba Obrachunkowa w Łodzi była także autorem podrozdziału w I części Sprawozdania „*Rozwój infrastruktury informatycznej*”, w którym zostały przedstawione m.in. najważniejsze projekty informatyczne prowadzone przez Izby w 2019 r.:

- informatyczny system zarządzania budżetami jst BeSTi@,
 - sprawozdawczość jednostek organizacyjnych SJO Besti@,
 - poczta elektroniczna dla jst i rio,
- a także zaprezentowane efekty spotkań Zespołu ds. Rozwoju Technologii Informatycznych, powołanego na początku 2005 r. decyzją KR RIO.

Przygotowanie i opracowanie analiz, informacji własnych oraz na potrzeby innych podmiotów, w tym KRRIO

W 2020 roku w ramach Wydziału Informacji, Analiz i Szkoleń przygotowywano także informacje, analizy i zestawienia dla Krajowej Rady Regionalnych Izb Obrachunkowych, Ministerstwa Finansów, GUS, Biuro Rzecznika Praw Obywatelskich, Prokuratury. W miarę potrzeb informacje przygotowywane były we współpracy i w uzgodnieniu z członkami Kolegium lub innymi komórkami organizacyjnymi Izby.

W 2020 roku przygotowano analizy, informacje i zestawienia dotyczące:

- zobowiązań zaciągniętych przez JST w podmiotach niebędących bankami, lecz działających na rynku finansowym (pozabankowe instytucje finansowe tzw. parabanki) wg stanu na dzień 31.12.2019 r.;
- realizowanych przez jst objęte nadzorem Regionalnej Izby Obrachunkowej w Łodzi programach naprawczych oraz sytuacji finansowej jednostki, w której może zaistnieć w 2020 roku lub w latach kolejnych konieczność opracowania programu postępowania naprawczego, w tym także konieczność pozyskania środków z budżetu państwa w formie pożyczki w celu przywrócenia bieżącej płynności finansowej;
- danych do wyliczenia mierników BZ;
- wykazywania przez jst woj. łódzkiego w 2019 r. w bilansach z wykonania budżetu odpisów aktualizujących należności finansowe;

Dla Krajowej Rady Regionalnych Izb Obrachunkowych:

opracowano/przygotowano informacje dotyczące:

- zbiorczych danych z art. 30a ustawy – Karta Nauczyciela sporządzonych na podstawie sprawozdań przekazanych od jst województwa łódzkiego za 2019r.,
- skutków, jakie epidemia COVID-19 spowodowała w zakresie dochodów i wydatków jednostek samorządu terytorialnego (na podstawie informacji przekazanych przez jst województwa łódzkiego),

przekazano uwagi do:

- projektu ustawy o łódzkim związku metropolitalnym,
- projektu ustawy o zmianie ustawy o finansach publicznych (druk senacki nr 31 ...);
- propozycji zmiany rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów w sprawie sprawozdawczości budżetowej,
- projektu rozporządzenia Ministra Finansów zmieniającego rozporządzenie w szczegółowej klasyfikacji dochodów, wydatków, przychodów i rozchodów oraz środków pochodzących ze źródeł zagranicznych,
- projektu rozporządzenia Ministra Finansów w sprawie sprawozdań jednostek sektora finansów publicznych w zakresie operacji finansowych,
- projektu ustawy o zmianie ustawy o dochodach jednostek samorządu terytorialnego (druk senacki nr 246) oraz projektu ustawy o zmianie ustawy o podatkach i opłatach lokalnych (druk senacki nr 247),

przekazano stanowiska i uwagi odnośnie:

- kompetencji powiatu do finansowania zadania odłowu, odłowu wraz z uśmiercaniem oraz odstrzału redukcyjnego zwierząt - na podstawie decyzji starosty wydawanej w oparciu o art. 45 ust. 3 ustawy Prawo łowieckie (w związku z pismem Ministra Klimatu),
- interpretacji pojęcia „(...) 0,5% wydatków gminy zawartych w ostatnim przedłożonym sprawozdaniu z wykonania budżetu” – jako pojęcia użytego w kontekście określenia wysokości środków tzw. budżetu obywatelskiego w miastach na prawach powiatu,
- projektu dokumentu „Wieloletnia Prognoza Finansowa Jednostki Samorządu Terytorialnego. Metodologia – aktualizacja 2020”.

Na prośbę UOKiK przekazano wszystkim jst będącym pod nadzorem Izby pismo odnoszące się do możliwych do podjęcia przez jst działań, zarówno w zakresie dotychczas obowiązujących przepisów, jak również nowych regulacji wynikających z Ustaw anty kryzysowych (uchwalonych w celu przeciwdziałania negatywnym skutkom ekonomicznym COVID-19), w ramach których przyjęte zostały nowe rozwiązania

w zakresie możliwości udzielania dodatkowego wsparcia dla przedsiębiorców, w szczególności przepisy umożliwiające JST udzielanie dodatkowej pomocy publicznej m.in. w formie zwolnień podatkowych oraz ulg w spłacie należności podatkowych/cywilnoprawnych, w szerszym niż dotychczas zakresie.

Na prośbę Podsekretarza Stanu w Ministerstwie Finansów przekazano jednostkom samorządu terytorialnego pismo w sprawie wprowadzania zwolnień i przedłużania terminów płatności rat podatku od nieruchomości na podstawie uchwał rad gmin, wydanych na podstawie art. 15p i art. 15q ustawy z dnia 2 marca 2020r. w szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19.

Działalność szkoleniowa

Obowiązek prowadzenia działalności szkoleniowej nakłada na izby przepis art. 1 ust. 4 ustawy o regionalnych izbach obrachunkowych. Zgodnie z powołanym przepisem działalność ta prowadzona jest w zakresie objętym nadzorem i kontrolą.

W 2020 roku Regionalna Izba Obrachunkowa w Łodzi zorganizowała we własnym zakresie 7 szkoleń/spotkań dla przedstawicieli nadzorowanych jednostek, w tym z uwagi na zaistniałą sytuację epidemiologiczną, 6 szkoleń zostało przeprowadzonych w trybie on-line (webinarium).

W szkoleniach tych wzięło udział 320 osób/przedstawicieli nadzorowanych przez Izbę jednostek samorządu terytorialnego.

W ramach szkolenia dotyczącego opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi omówiono m.in. kwestie dotyczące:

- opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi od nieruchomości zamieszkałych, niezamieszkałych, domków letniskowych, nieruchomości wykorzystywanej na cele rekreacyjno-wypoczynkowe;
- dopuszczalności złożenia odrębnych deklaracji dla poszczególnych budynków lub ich części w przypadku nieruchomości zabudowanej budynkiem wielolokalowym lub budynkami wielolokalowymi;
- terminów do składania deklaracji na opłatę za gospodarowanie odpadami komunalnymi;
- segregowania odpadów komunalnych, w tym ustalenia przez organ podatkowy, czy odpady są segregowane;

- zasad postępowania w przypadku zmiany stawki opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi;
- zwolnienia z opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi;
- przedawnienia (jak liczyć okres przedawnienia, czy doręczenie upomnienia przerwie bieg terminu przedawnienia, czy hipoteka i zastaw skarbowy nadal chronią przed przedawnieniem);
- postępowania predezekucyjnego i egzekucyjnego prowadzonego przez wójta;
- odpowiedzialności współwłaścicieli nieruchomości za zaległą opłatę śmieciową;
- tytułów wykonawczych.

W ramach 2 szkoleń dotyczących nowych regulacji w zakresie dochodów gmin omówiono m.in.:

- nowe rozwiązania w zakresie należności cywilnoprawnych;
- podstawy do udzielania ulg i zwolnień podatkowych;
- procedury podatkowe w okresie COVID-19 i związane z nimi terminy postępowań, a także sposoby kontaktu z podatnikiem;
- sprawy dotyczące egzekucji administracyjnej w czasach epidemii, w szczególności egzekucję podatków po 30 lipca 2020 r.

W ramach szkolenia dotyczącego nowej ustawy Prawo zamówień publicznych (która wchodzi w życie 1 stycznia 2021 r.) omówiono m.in.:

- zamówienia o wartości pomiędzy 50.000, a 130.000 zł.;
- obowiązki związane z planowaniem postępowań o udzielenie zamówienia;
- nowe zasady ustalania wartości zamówienia;
- dokumenty w postępowaniu wg nowego Prawa zamówień publicznych;
- ocenę podmiotową wykonawców;
- wymagania proceduralne w postępowaniach według nowej ustawy Pzp;
- otwarcie ofert;
- badanie i ocenę ofert z uwzględnieniem wymogów elektronicznej i form składanych dokumentów;
- zrównoważenie stron w umowach w sprawie zamówienia publicznego;
- nowe zasady kontroli zamówień publicznych.

W ramach szkolenia dotyczącego windykacji należności publicznoprawnych omówiono m.in. kwestie dotyczące:

- zapłaty podatku, w tym terminy zapłaty podatków, opłat i należności publicznoprawnych, zwłaszcza w okresie pandemii; zapłaty podatku przez podatników prowadzących działalność gospodarczą, zapłaty przez inne osoby niż zobowiązany, zarachowanie wpłaty według nowych przepisów, konsekwencje nieprawidłowego zarachowania wpłaty;
- egzekucji administracyjnej, w tym upomnienia i nowe wzory tytułów wykonawczych (nowe rozporządzenia wykonawcze, system teleinformatyczny w egzekucji);
- nadpłaty podatku, przedawnienia.

W trakcie szkolenia dotyczącego egzekucji i przedawnienia opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi omówiono m.in.:

- postępowanie przedegzekucyjne i egzekucyjne prowadzone przez wójta, burmistrza, prezydenta miasta, zarząd związku międzygminnego jako wierzyciela;
- działania informacyjne wierzyciela;
- odpowiedzialność współwłaścicieli nieruchomości za zaległą opłatę śmieciową;
- upomnienia, koszty upomnień;
- doręczenia;
- rolę Kodeksu postępowania administracyjnego w egzekucji;
- przepisy obejmujące tytuły wykonawcze, wzory tytułów wykonawczych;
- kwestie dotyczące przedawnienia.

W trakcie szkolenia pn. „Podatnik zmarły – jak prawidłowo naliczyć i wyegzekwować zaległości” omówiono postępowanie podatkowe w sytuacji, gdy podatnik nie żyje, w tym:

- kto ma obowiązek poinformować o zgonie podatnika;
- kto w gminie ma się zajmować zaległościami zmarłych podatników;
- co z wymiarem, gdy adresat decyzji nie żyje;
- komu doręczyć nakaz płatniczy;
- czy za podatnika zmarłego mogą płacić inne osoby;
- do kogo wysłać upomnienie, gdy podatnik zmarł;
- co z tytułami w egzekucji gdy dłużnik nie żyje;
- czy zawsze niezbędne jest przeprowadzenie postępowania spadkowego i kto ma obowiązek przeprowadzić postępowanie spadkowe;
- jak ustalić spadkobierców.

Zorganizowane przez Wydział Informacji, Analiz i Szkoleń w 2020 roku szkolenia dla jst.

L.P	Tematyka szkolenia	Liczba przedstawicieli jst uczestniczących w szkoleniu
1	Opłata za gospodarowanie odpadami komunalnymi	54
2	Nowe regulacje w zakresie dochodów gmin	46
3	Nowe regulacje w zakresie dochodów gmin	38
4	Prawo zamówień publicznych	48
5	Windykacja należności publicznoprawnych.	49
6	Egzekucja i przedawnienie opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi.	51
7	Podatnik zmarły – jak prawidłowo naliczyć i wyegzekwować zaległości.	34
	Łącznie	320

Ponadto we współpracy z Fundacją Rozwoju Demokracji Lokalnej CS w Łodzi oraz Forum Skarbników Samorządów Lokalnych Województwa Łódzkiego przeprowadzono 2 szkolenia poświęcone: aktualnym problemom wynikającym z wykonywania nadzoru i kontroli przez regionalne izby obrachunkowe oraz finansom publicznym oraz gospodarce finansowej JST w roku 2021 i kolejnych.

W szkoleniach tych wzięło udział 200 przedstawicieli JST.

Działalność szkoleniowa prowadzona była także w ramach indywidualnych (w szczególności telefonicznych, mailowych oraz prowadzonych w trybie on-line) konsultacji pracowników Izby, w tym członków Kolegium, pracowników Wydziału Informacji, Analiz i Szkoleń, inspektorów WKGF z przedstawicielami nadzorowanych przez Izbę jednostek samorządu terytorialnego. Ten rodzaj działalności Izby nabrał szczególnego znaczenia po ogłoszeniu na terenie kraju pandemii COVID-19 skutkując znacznym wzrostem zapytań jednostek o sposób stanowienia i stosowania prawa.

Sprawozdanie z działalności kontrolnej Wydziału Kontroli Gospodarki Finansowej w 2020 roku

Dane dotyczące składu osobowego Wydziału Kontroli Gospodarki Finansowej

Według stanu na dzień 31 grudnia 2020 roku w Wydziale Kontroli RIO w Łodzi zatrudnionych było 28 inspektorów kontroli (na koniec 2019 roku stan zatrudnienia wynosił 28 osób) – z wyłączeniem Naczelników Wydziału. Wśród tych 28 inspektorów – pięcioro miało nie więcej niż roczny staż pracy w Wydziale Kontroli Gospodarki Finansowej RIO w Łodzi, a jednocześnie w 2020 roku odeszło 5 pracowników z wieloletnim doświadczeniem zawodowym. Powyższe wpisuje się w długotrwałą sytuację skutkującą osłabieniem potencjału kadrowego Wydziału, a co za tym idzie możliwości realizacji zadań kontrolnych. Dla lepszego zobrazowania tej sytuacji poniżej przedstawiono stan kadrowy Wydziału na dzień 31 grudnia w latach 2013 - 2020:

2013 rok – 36 inspektorów,

2014 rok – 33 inspektorów,

2015 rok – 35 inspektorów,

2016 rok – 33 inspektorów,

2017 rok – 30 inspektorów,

2018 rok – 29 inspektorów,

2019 rok – 28 inspektorów,

2020 rok – 28 inspektorów (czyli w porównaniu do stanu na dzień 31 grudnia 2013 roku zmniejszenie składu osobowego o ponad 20%, przy zwiększonym zakresie realizowanych zadań kontrolnych).

Dwóch pracowników Wydziału pełni jednocześnie funkcje Zastępcy Rzecznika Dyscypliny Finansów Publicznych przy RIO w Łodzi.

W związku z sytuacją epidemiologiczną w 2020 roku brak było możliwości organizowania w ramach Wydziału spotkań szkoleniowych, tak jak miało to miejsce w latach minionych. Inspektorzy kontroli otrzymywali natomiast systematycznie informacje dotyczące zmian w przepisach określających zasady gospodarki finansowej, determinowanych epidemią COVID-19 (zmiany w zakresie: terminów określonych

czynności, limitów zadłużenia, kompetencji organów JST; nowe źródła finansowania zadań jednostek samorządu terytorialnego, itp.).

Stan epidemii skutkował także istotnymi trudnościami w zakresie prowadzonych w 2020 roku kontroli, co było związane z ograniczeniami w funkcjonowaniu urzędów JST (nieobecność urzędników, praca zdalna w urzędach, kwarantanny, itp.), jak również koniecznością przeformułowania zasad pracy Wydziału w związku z zagrożeniem epidemiologicznym i wyżej wskazanymi uwarunkowaniami. W toku 2020 roku wypracowano nowe zasady organizacyjne prowadzenia kontroli, uwzględniające również formułę pracy wykonywanej zdalnie. Ograniczenie możliwości prowadzenia kontroli, czy też nawet brak takiej możliwości (marzec – kwiecień 2020 roku) uzasadniało także korekty w programie kompleksowej kontroli gospodarki finansowej, co miało pozwolić na realizację planu kontroli w opisanej powyżej sytuacji. Mimo tej korekty, z powodu stanu epidemii, część kontroli podjętych w 2020 roku jest prowadzona jeszcze w I kwartale 2021 roku, a jedna z nich zakończy się w drugim kwartale 2021 roku (Gmina Pątnów).

Realizacja zadań kontrolnych

Dane ogólne

W 2020 roku Wydział Kontroli Gospodarki Finansowej podjął łącznie 70 kontroli gospodarki finansowej i zamówień publicznych, a jedna kontrola objęta planem kontroli kompleksowych na 2020 rok została zarządzona i rozpoczęta jeszcze w 2019 roku (przeprowadzona w 2020 roku³). Z uwagi na zasygnalizowane już trudności związane z prowadzeniem kontroli praca Wydziału skoncentrowała się na przeprowadzaniu kontroli o charakterze kompleksowym, w związku z ustawowym obowiązkiem wynikającym z art. 7 ust.1 ustawy o regionalnych izbach obrachunkowych. Oprócz objętych planem kontroli kompleksowych przeprowadzono trzy kontrole o charakterze doraźnym.

Tematyka kontroli kompleksowej obejmowała zagadnienia związane z prowadzeniem gospodarki finansowej i udzielaniem zamówień publicznych przez podmioty objęte kontrolą. Analizie poddano procesy związane z gromadzeniem środków publicznych oraz ich rozdysponowaniem, w szczególności: pobieranie i gromadzenie dochodów, wydatkowanie środków publicznych, zaciąganie zobowiązań, dług publiczny, rzetelność planowania i prognozowania wartości finansowych, zarządzanie środkami publicznymi oraz kwestie związane z gospodarowaniem majątkiem. Przedmiotem analizy inspektorów kontroli RIO w Łodzi były także kwestie dotyczące sposobu funkcjonowania procedur kontroli wewnętrznej (kontroli zarządczej). Problematyka kompleksowej kontroli

³ Miasto i Gmina Działoszyn.

gospodarki finansowej uwzględniała ramową tematykę kontroli przyjętą przez Krajową Radę Regionalnych Izb Obrachunkowych uchwałą nr 2/2011 z dnia 17 marca 2011 roku w sprawie ramowej tematyki kontroli kompleksowych jednostek samorządu terytorialnego. Ponadto, w organizacji pracy Wydziału Kontroli, realizującego zadania kontrolne Izby, uwzględniono zasady wynikające z przyjętych przez Krajową Radę Regionalnych Izb Obrachunkowych „Standardów kontroli regionalnych izb obrachunkowych” (uchwała Krajowej Rady Regionalnych Izb Obrachunkowych Nr 6/2006 z dnia 28 września 2006 roku w sprawie przyjęcia „Standardów kontroli regionalnych izb obrachunkowych”).

Szczegółowe dane dotyczące zadań kontrolnych

Ilościowe zestawienie kontroli przeprowadzonych w 2020 roku – według rodzajów – przedstawiono w poniżej zamieszczonej tabeli.

Tabela Zestawienie kontroli przeprowadzonych w 2020 roku

Typ jednostki kontrolowanej	Liczba kontroli	Liczba kontroli według rodzajów			
		kompleksowa	problemowa	doraźna	sprawdzająca
Ogółem jednostki kontrolowane, w tym:	71	68	0	3	0
jednostki samorządu terytorialnego	70	68	0	2	0
inne podmioty objęte kontrolą, w tym: jednostki organizacyjne JST i pozostałe	1	0	0	1	0

W 2020 roku Wydział Kontroli wykonywał zadania kontrolne wynikające z **planu kontroli kompleksowych**, w którym zamieszczono 68 jednostek samorządu terytorialnego.

Tabela Zestawienie kontroli kompleksowych podjętych w 2020 roku

1.	Miasto Łęczyca	35.	Gmina Kobiele Wielkie
2.	Miasto Ozorków	36.	Gmina Drużbice
3.	Miasto Pabianice	37.	Gmina Kodrąb
4.	Miasto Rzgów	38.	Gmina Poświętne
5.	Miasto Konstantynów Łódzki	39.	Gmina Białaczów
6.	Miasto Głowno	40.	Gmina Strzelce Wielkie
7.	Miasto i Gmina Łask	41.	Gmina Lututów
8.	Miasto i Gmina Uniejów	42.	Gmina Wróblew
9.	Miasto i Gmina Poddębice	43.	Gmina Osjaków
10.	Miasto i Gmina Krośniewice	44.	Gmina Wierzchnas

Lp.	Nazwa jednostki kontrolowanej
11.	Miasto i Gmina Aleksandrów Łódzki
12.	Miasto i Gmina Wolbórz
13.	Miasto i Gmina Przedbórz
14.	Miasto i Gmina Pajęczno
15.	Miasto i Gmina Działoszyn
16.	Gmina Ozorków
17.	Gmina Góra Św. Małgorzaty
18.	Gmina Brójce
19.	Gmina Buczek
20.	Gmina Żelechlinek
21.	Gmina Lubochnia
22.	Gmina Wodzierady
23.	Gmina Andrespol
24.	Gmina Tomaszów Maz.
25.	Gmina Dobroń
26.	Gmina Sędziejowice
27.	Gmina Inowódz
28.	Gmina Belchatów
29.	Gmina Moszczenica
30.	Gmina Dobryszce
31.	Gmina Mniszków
32.	Gmina Grabica
33.	Gmina Kluki
34.	Gmina Paradyż

Lp.	Nazwa jednostki kontrolowanej
45.	Gmina Wartkowice
46.	Gmina Pątnów
47.	Gmina Kielczygłów
48.	Gmina Konopnica
49.	Gmina Siemkowice
50.	Gmina Sieradz
51.	Gmina Czarnożyły
52.	Gmina Klonowa
53.	Gmina Ostrówek
54.	Gmina Cielądz
55.	Gmina Nieborów
56.	Gmina Bolimów
57.	Gmina Dąbrowice
58.	Gmina Głuchów
59.	Gmina Sadkowice
60.	Gmina Rzeczyca
61.	Gmina Godzianów
62.	Gmina Zduny
63.	Powiat Zgierski
64.	Powiat Pabianicki
65.	Powiat Poddębicki
66.	Powiat Rawski
67.	Powiat Łódzki Wschodni
68.	Powiat Zduńskowolski

Kompleksowe kontrole gospodarki finansowej podjęte zostały we wszystkich jednostkach objętych planem kontroli, jednak w części przypadków – jak już wskazano powyżej - czynności kontrolne trwały także w 2021 roku (na dzień składania projektu sprawozdania trwały czynności kontrolne w: Gminie Białaczów, Gminie Strzelce Wielkie, Gminie Dąbrowice, Mieście Pabianice, Gminie Wartkowice, Mieście i Gminie Uniejów, Gminie Pątnów, Powiecie Zduńskowolskim, Mieście Łęczycy).

W drugim półroczu 2020 roku przeprowadzono także kompleksowe kontrole gospodarki finansowej w Gminie Żytno i w Mieście i Gminie Opoczno, które to kontrole zostały zawieszono w związku z sytuacją epidemiologiczną w kraju i stanem kadrowym Wydziału⁴.

Zagadnienia objęte tematyką kontroli kompleksowych dotyczyły, w szczególności:

- wewnętrznych regulacji z zakresu gospodarki finansowej i kontroli wewnętrznej,
- funkcjonowania systemu kontroli zarządczej,
- prowadzenia ewidencji księgowej,
- sporządzania sprawozdań finansowych,

⁴ Kontrole objęte planem kontroli kompleksowych na 2019 rok.

- sporządzania sprawozdań budżetowych,
- długu publicznego,
- dochodów z podatków i opłat lokalnych,
- realizacji dochodów z majątku,
- udzielania dotacji z budżetu,
- wydatków na wynagrodzenia,
- stosowania procedur udzielania zamówień publicznych,
- wydatków majątkowych,
- ewidencji majątku,
- inwentaryzacji majątku,
- wykonywania zadań z zakresu pomocy społecznej,
- rozliczeń między jednostką samorządową a jednostkami organizacyjnymi.

Istotnym elementem przeprowadzonych kontroli była tematyka długu publicznego, w tym przestrzegania przez jednostki samorządu terytorialnego wskaźnika spłaty zobowiązań określonego w art. 243 ustawy o finansach publicznych. W kontekście wskazanego przepisu ważne znaczenie miała weryfikacja rzetelności danych finansowych przyjmowanych przez jednostkę samorządową przy prognozowaniu zachowania tego wskaźnika. Kontrola zagadnień związanych z długiem publicznym obejmowała w szczególności ustalenie:

- 1) poziomu, dynamiki i struktury zadłużenia jednostek samorządu terytorialnego;
- 2) przestrzegania regulacji prawnych obowiązujących w zakresie zaciągania i spłaty zobowiązań;
- 3) rzetelności danych prezentowanych przez jednostki samorządu terytorialnego w zakresie zadłużenia;
- 4) terminowości regulowania zobowiązań;
- 5) występowania zobowiązań jednostek samorządu terytorialnego nie należących do długu publicznego;
- 6) przestrzegania wskaźnika spłaty zobowiązań określonego w art. 243 ustawy o finansach publicznych;
- 7) rzetelności prognozowania podstawowych parametrów finansowych w zakresie związanym z wykazaniem wskaźnika spłaty zobowiązań określonego w art. 243 ustawy o finansach publicznych;
- 8) przestrzegania regulacji wynikającej z art. 242 ustawy o finansach publicznych (równoważenie budżetu w części bieżącej oraz zakaz finansowania wydatków bieżących z dochodów majątkowych na etapie planowania i wykonania budżetu);
- 9) ustalania i zachowania standardów kontroli zarządczej w zakresie procesów zaciągania i spłaty zadłużenia.

Na podstawie decyzji Prezesa RIO w Łodzi, przeprowadzono także 3 kontrole o charakterze doraźnym.

Tabela Zestawienie kontroli doraźnych i problemowych przeprowadzonych w 2020 roku

Lp.	Nazwa jednostki kontrolowanej	Zakres kontroli	Uwagi
1.	Gmina Zgierz	Gospodarowanie nieruchomościami	
2.	Miasto Sieradz	Udzielanie dotacji z budżetu na rzecz organizacji pozarządowych	
3.	Centrum Obsługi Administracyjno-Finansowej Szkół i Przedszkoli w Tuszynie	Wydatki na rzecz nauczycieli	

W 2020 roku nie przeprowadzano kontroli o charakterze koordynowanym. Planowane na ten rok kontrole zostały przesunięte, na mocy decyzji Krajowej Rady Regionalnych Izb Obrachunkowych na 2021 rok.

W wyniku przeprowadzonych kontroli, objętych planem pracy na 2020 rok, do czasu sporządzenia sprawozdania, złożono 1 zawiadomienie o możliwości popełnienia przestępstwa - na podstawie wyników kontroli gospodarki finansowej przeprowadzonej w Mieście Sieradzu oraz 1 zawiadomienie dotyczące możliwości popełnienia wykroczeń skarbowych - na podstawie wyników kontroli gospodarki finansowej przeprowadzonej w Gminie Brójce. W 2020 roku złożono także zawiadomienia o możliwości zaistnienia przestępstw skarbowych na podstawie wyników kontroli objętych planem pracy na 2019 rok (Gmina Żarnów, Gmina Nowe Ostrowy, Gmina Grabów).

Ponadto, na podstawie ustaleń kontrolnych z kontroli przeprowadzonych w 2020 roku, przekazano:

- 1) 1 sygnalizację do Marszałka Województwa - Gmina Dobroń;
- 2) 1 sygnalizację do Okręgowego Inspektora Pracy (Gmina Żelechlinek);

Wszystkie wpływające do Izby wnioski oraz sygnalizacje były rejestrowane i w miarę możliwości badane – w zakresie ustawowych kompetencji – w ramach podejmowanych przez Izbę kontroli o charakterze kompleksowym. Podczas kontroli przeprowadzonych w gminach: Aleksandrów Łódzki i Krośnice zweryfikowano wnioski zgłoszone przez organy ścigania (Policję, Prokuraturę).

Realizując ustawowe obowiązki, w oparciu o wyniki kontroli, Prezes RIO w Łodzi przekazywał kontrolowanym jednostkom wystąpienia pokontrolne, wskazując w nich: stwierdzone nieprawidłowości, ich źródła, przyczyny, rozmiary oraz osoby odpowiedzialne, a także zamieszczając wnioski pokontrolne mające na celu usunięcie ujawnionych naruszeń oraz zapobieżenie ich powstawaniu w przyszłości.

Zgodnie z przepisami ustawy o regionalnych izbach obrachunkowych do wniosków zawartych w wystąpieniu pokontrolnym właściwym organom kontrolowanych jednostek przysługuje prawo zgłoszenia zastrzeżeń do Kolegium RIO. Podstawą zastrzeżenia może

być zarzut naruszenia prawa, przez błędną jego wykładnię lub niewłaściwe zastosowanie. W zakresie kontroli przeprowadzonych w ramach planu kontroli z 2020 roku, według stanu na dzień przygotowania sprawozdania, z powyższego prawa skorzystała jedna jednostka samorządu terytorialnego (Gmina Bełchatów – 3 zastrzeżenia oddalono).

W 2020 roku Izba skierowała do Rzecznika Dyscypliny Finansów Publicznych 32 zawiadomienia o ujawnionych okolicznościach wskazujących na możliwość naruszenia dyscypliny finansów publicznych.

Rodzaje stwierdzonych nieprawidłowości

Stwierdzone – w wyniku przeprowadzonych kontroli – nieprawidłowości Wydział Kontroli rejestrował według następujących kategorii tematycznych:

- sprawy organizacyjne,
- księgowość i sprawozdawczość finansowa,
- planowanie i wykonanie budżetu,
- dochody i przychody,
- dług publiczny,
- wydatki i rozchody,
- gospodarowanie mieniem komunalnym,
- zamówienia publiczne,
- rozliczenia finansowe jednostek samorządu terytorialnego z jednostkami organizacyjnymi.

Najwięcej nieprawidłowości w poszczególnych kategoriach dotyczyło następujących przypadków:

Sprawy ogólne i organizacyjne:

- niewłaściwe opracowanie dokumentacji opisującej przyjęte zasady rachunkowości;
- brak wymaganych przepisami uregulowań wewnętrznych;
- brak spójności między ustalonymi unormowaniami wewnętrznymi;
- nieprawidłowości w zakresie systemu upoważnień do dokonywania czynności w zakresie gospodarki finansowej;
- brak lub niekompletne opracowanie procedur kontroli wewnętrznej;
- brak aktualizacji unormowań wewnętrznych.

Księgowość i sprawozdawczość finansowa:

- prowadzenie spraw z zakresu rachunkowości i sprawozdawczości jednostek organizacyjnych przez urząd JST, mimo braku podjęcia przez organ stanowiący uchwały w sprawie wspólnej obsługi i jej zakresu;

- niesporządzanie sprawozdań jednostkowych przez jednostki organizacyjne;
- wykazywanie w sprawozdaniach danych niezgodnych z ewidencją księgową;
- nieprawidłowe wykazywanie kwot przychodów w sprawozdawczości budżetowej;
- nierzetelne prowadzenie ksiąg rachunkowych;
- niebieżące prowadzenie ksiąg rachunkowych;
- ewidencjonowanie operacji gospodarczych bez zachowania systematyki lub chronologii zapisów;
- nieprawidłowa ewidencja środków europejskich;
- nieprawidłowa ewidencja rozliczeń podatku VAT;
- nieprowadzenie wszystkich wymaganych kont księgowych;
- prowadzenie kont księgowych nieprzewidzianych w polityce rachunkowości;
- nieujmowanie w ewidencji wszystkich zobowiązań jednostki.

Dochody i przychody:

- nieterminowe podejmowanie lub zaniechanie czynności zmierzających do zastosowania środków egzekucyjnych;
- dopuszczenie do przedawnienia należności jednostek samorządu terytorialnego;
- nieprzestrzeganie przepisów Ordynacji podatkowej przy udzielaniu ulg i zwolnień podatkowych;
- nieprzestrzeganie przepisów prawa lokalnego w zakresie udzielania ulg w zapłacie należności cywilnoprawnych;
- nieweryfikowanie lub nierzetelne weryfikowanie deklaracji podatkowych;
- wykazywanie w sprawozdaniach budżetowych nieprawidłowych kwot skutków finansowych udzielonych ulg, zwolnień i obniżek stawek podatkowych;
- brak podjęcia przez radę gminy uchwały w sprawie stawek opłaty adiacenckiej;
- zaniechanie naliczania i egzekwowania odsetek od nieterminowych płatności należności cywilnoprawnych.

Wydatki i rozchody:

- nieprawidłowości przy udzielaniu dotacji podmiotom niezaliczonym do sektora finansów publicznych;
- przekroczenie upoważnienia do dokonywania wydatków;
- nieterminowe regulowanie zobowiązań;
- przekroczenie zakresu upoważnienia do zaciągania zobowiązań;
- nierozliczanie lub nieprawidłowe rozliczanie dotacji udzielonych podmiotom niezaliczonym do sektora finansów publicznych,
- nieprzestrzeganie przesłanek uzasadniających przyznanie dodatku specjalnego pracownikom samorządowym;
- wypłacanie wynagrodzeń na rzecz przewodniczących zarządów JST w zawyżonej wysokości;

- naruszenie unormowań wewnętrznych dotyczących udzielania zamówień publicznych o wartości poniżej równowartości wyrażonej w złotych kwoty 30.000 euro.

Wykonywanie budżetu. Wieloletnia prognoza finansowa. Dług publiczny

- nieprawidłowe ujmowanie w budżecie i wieloletniej prognozie finansowej danych dotyczących przypadających do spłaty rozchodów;
- nierealistyczne prognozowanie w wieloletniej prognozie finansowej dochodów ze sprzedaży majątku;
- nienależyte monitorowanie procesów związanych z wykonywaniem budżetu;
- zaciąganie zobowiązań dłużnych z naruszeniem limitów wynikających z uchwały budżetowej oraz bez uzyskania opinii RIO w Łodzi o możliwości spłaty zobowiązania;
- zaciąganie zobowiązań dłużnych ponad potrzeby pożyczkowe budżetu;
- niewykazywanie w WPF wszystkich tytułów dłużnych.

Gospodarowanie mieniem komunalnym:

- nieprzestrzeganie przepisów określających procedury sprzedaży nieruchomości;
- nieustalenie planu gospodarowania nieruchomościami JST;
- nieprzestrzeganie przepisów przy innym niż sprzedaż dysponowaniu mieniem komunalnym (najem, dzierżawa itp.);
- brak aktualizacji opłat z tytułu użytkowania wieczystego;
- nieprzeprowadzenie lub nierzetelne przeprowadzenie i rozliczenie inwentaryzacji finansowych składników mienia i rozrachunków lub nieudokumentowanie jej wyników;
- nieprawidłowe ustalanie wartości nabytych lub wytworzonych środków trwałych.

Zamówienia publiczne:

- udzielenie zamówienia z pominięciem przepisów ustawy Prawo zamówień publicznych;
- nieprawidłowe sporządzenie specyfikacji istotnych warunków zamówienia;
- niezgodności między dokumentacją postępowania o udzielenie zamówienia publicznego;
- nieprawidłowe opisanie przedmiotu zamówienia;
- zaniechanie odrzucenia nieprawidłowej oferty;
- nieokreślenie lub niewłaściwe określenie wartości zamówienia;
- nieterminowy zwrot zabezpieczenia należytego wykonania umowy lub wadium;
- nieegzekwowanie od wykonawców zabezpieczenia należytego wykonania umowy odpowiadającego wymogom specyfikacji istotnych warunków zamówienia.